

Ballagi 1861.12

186

1708

HIRLA PIRODALMUNK

1848—49-ben.

IRTA

Idősb SZINNYEI JÓZSEF,

az egyetemi könyvtár első őre.

KÜLÖNNYOMAT A »MAGYAR KÖNYVSZEMLÉ«-BŐL.

2.

BUDAPEST, 1877.

WEISZMANN TESTVÉREK KÖNYVNYOMDÁJA.

(Nádor-utca 14.)

L15F12 0016194

DE BALLYAGEZA

Csontos János úr a hazai hirlapirodalom bibliographiájának igen jó szolgálatot tett azzal, hogy a „Magyar Könyv-Szemle“ f. évi 1-ső füzetében összeállítja a Nemzeti Múzeum könyvtárában hiányzó 1848—49-ki hirlapok és folyóiratok jegyzékét, mert ez által végre meg lesz állapítható e nevezetes korszak hirlapirodalmának könyvszete.

Midőn 1865-ben a „Vasárnapi Ujság“ 43—53. számaiban közzé tettem buvárlataim eredményét, nem ismerhettem még teljesen az 1848—49-ki lapokat, részint a múzeumi könyvtár akkori rendezetlensége miatt, részint azon okból, hogy a ritkább lapokat csak később, s akkor is nagy ügygyel-bajjal szerezhettem meg, vagy legalább létezésükéről akkor szerezhettem magamnak bővebb tudomást, midőn b. Apór Károly, a maros-vásárhelyi kir. tábla elnöke, közölte velem, ezen kor nyomtatványaiban gazdag gyűjteménye jegyzékét; végül pedig a múzeumi gyűjtemény eloszlatta minden kétségemet.

Időszerűnek tartom tehát a tizenkét év óta gyűjtött adatok alapján az 1848—49-ki hirlapirodalom bibliographiáját, a mennyire ismerem, megállapítani, s egyúttal az említett cikket kiegészíteni.¹⁾

Kijelölöm én is a Nemzeti Múzeum könyvtárában hiányzó teljes példányokat, vagy egyes számokat; hogy ezen legelső nemzeti intézetünk birja legalább összes 1848—49-ki nyomtatott emlékeink gyűjteményét, a mi csak úgy lehetséges, ha egyesek teljes vagy csonka hirlappéldányaikat vagy az egyes számokat beküldik, illetőleg megvételre följánlják.

Mielőtt tárgyamra térnék, az 1848—49-ki lapok elterjedéséről és elpusztulásáról akarok egyet-mást bevezetéseken elmondani.

¹⁾ Megjegyzendő, hogy a „Vasárnapi Ujság“-ban közölt dolgozatomban irodalom-történeti szempontból tárgyaltam a lapokat, itt azonban csak bibliographiailag ismertetem őket. Jelen közlemény tehát nem bővebb kidolgozása annak, mert ez csak könyvszeti adatokban gazdagabb, s kritikáját nem tartalmazza a lapoknak.

A márcziusi napok után, midőn szépirodalmi és szakfolyóirataink elhallgattak, és helyettük röpvérek és a politikai lapok gomba módra teremték, az utóbbiak előfizetőinek száma természetesen nagyon szaporodott. A közügyek iránti érdeklődés ekkor oly nagy volt, hogy nemcsak az első rendű lapok állhattak fenn és haladhattak biztosan, hanem a kisebb hirlapok is hónapokig fennálltak, s később is nem annyira az előfizetők vagy vevők hiányában buktak meg, mint inkább a biztosíték le nem fizetése miatti betiltás következtében. Míg 1842. novemberben a magyar lapok 9551 példányban küldettek szét a pesti postán, 1848. decemberben 19,478 példány küldetett innen vidékre. A hirlapok terjedését elősegítette a posták többszörös közlekedése, s a nálunk szokatlan terjesztési mód, t. i. a főbb hirlapok kivételével, utcán áruló fiúk kínálgatták a lapok egyes számait; a főváros utcái viszhangoztak ekkor a „vegyenek friss Márcziust!“ vagy „tessék Népelem!“, „Opposition!“ kiáltásoktól. Volt is akkor kelete a lapoknak, mert ha érdekes dolgokat tárgyaltak, nem ritkán kétszer, háromszor is utánnomattak.

Az ellenségeskedéseknek nagyobb mérvben való megkezdése a hirlapok terjesztésére nyomasztólag hatott; így már az 1848. év végén a fővárosi lapok alig jutottak rendesen Erdélybe, és viszont; innen van, hogy ott ritkák a novemberi és decemberi számok, nálunk pedig az erdélyi lapok többnyire esonkán vannak meg. Az ily rendellenességek aztán apasztották az előfizetők számát s ezzel a hirlapok példányszámait is.

Míg az 1848-diki lapok nem ritkák gyűjteményeinkben, az 1849-dikiek már igen gyéren és hiányosan vannak meg. De ez nem is csoda, mert azok igen mostoha idők voltak a hirlapokra nézve. A lapok többnyire, a sajtóval együtt, városról városra kényszerültek vándorolni, és a közlekedés gyakori megszakadásával igen szűk körre voltak szorítva, s így nem is igen terjedhettek. Voltak lapok, melyek a város határán túl alig mehettek, sőt ott sem lehetett állandó előfizetőkre számítani, így a Komáromi Értesítő és Komáromi Lapok számonként árultattak. Más vidékeken ismét több heti szám csomagokban küldetett szét s nem ritkán így is vészett el egészerre az egész küldemény. Innen van az, hogy p. o. a Közöny szegedi és aradi számai oly ritkák. Ha a közlekedés biztos volt is, a közlekedési eszközök hiányossága és a posták rendetlensége sok panaszra adott okot; nem csoda tehát, ha mi komáromiak május és június hónapokban se kaptuk rendesen a debreczeni és buda-

pesti lapokat. A mit megszerezhetett valaki, azt mohón olvasta, közölte mással és lehetőleg terjesztette, a nélkül, hogy a lapok megőrzésére és gyűjtésére gondolt volna úgy, mint a hogy most gondozzuk a lapokat. Jelen békés viszonyaink közt is mily fáradtságba és utánjárásba kerül lapjainknak teljessé tétele és megőrzése; elgondolhatjuk tehát az akkori viszonyokat tekintve, mily sisyphusi munka lehetett csak egy hirlapnak is összes számait megszerezni, hát még azután megőrizni.

Erre következett a rémuralom kora. — Ha a Közlöny vagy más forradalmi lapnak egy számát megtalálták, az elég volt arra, a gyanúba vett vagy feladott egyénnél, hogy hadi törvényszék elé állítsák és hónapokig vizsgálati fogságban tartásuk. — A csendőrök fegyverek vagy titkos dohány után kutatván, nem ritkán bukkantak 1848—49-ki lapokra, s ezeket természetesen elpusztították, birtokosukat pedig megbüntették. Másokat az ily hírek természetesen megrémítettek s ők önszántokból semmisítették meg az 1848—49-ki írott és nyomtatott emlékeket. Csak évtizedek múlva kerültek elő a rég feledett és jól elrejtett lapok az utókor számára. Mily csekély lehet azonban ezek száma, megítélhetjük abból, hogy jelenleg a Közlönyből meglevő teljes példányok számát alig tehetjük tizre; némely lapok, mint a „Komáromi Értesítő“ és „Komáromi Lapok“ alig vannak meg egy-két példányban. Komáromban, hol a két lap megjelent, tiz évi szorgos kutatásom daczára sem tudtam egy-egy teljes példányt összeállítani. Még az ötvenes években a kiadónak, Szigler Mihály nyomdásznak, volt mindkettőből teljes példánya, de ezt, a mint ő beszélte, az akkori megyei főnök valami ürügy alatt bekérte és a tulajdonos szeme láttára akandalló tűzébe dobta.

Ezen pusztítási düh nem csak a politikai lapokra terjedt ki, hanem oly kis hirdetési lapra is, mint a „Nagyvárad-Debreczeni Értesítő“, oly annyira, hogy nemcsak a Nemzeti Múzeumunkban nincs belőle egy szám is, hanem miként legújabbán értesültem, még Debreczenben se lehetne egy teljes példányát összeállítani.

Úgy hiszszük, nem fölösleges számba vennünk, mit birunk, s mi pusztult el azon nevezetes időből. De ez nem elég; a miink van, azt meg is kell őriznünk, és a magánosok, kik egy vagy más ily nemzeti ereklye birtokában vannak, nagy szolgálatot tesznek a közügynek, ha oly helyre juttatják, a hol fönmaradásuk biztosítva van — s ez a Nemzeti Múzeum.

1848. és 49-ben megjelent hirlapok és folyóiratok.

Magyar nyelven:

1. **Ábrázolt Folyóirat.** (Kassa.) Szerk. és kiadta Werfer Károly. Nyom. a kiadó nyomdájában. Megjelent minden szombaton 4-r. három hasábos íven, a szövegbe nyomott fametszetű rajzokkal és encyclopaedikus tartalommal. Ára fél évre helyben 6 frt, postán küldve 7 frt 12 kr. p. p. 1848. jan. 1—márcz. 18. = 12 szám. Czímét a 13. számmal „Képes Ujság“-ra változtatta. (A M. Nemzeti Múzeum könyvtárában csak öt szám van meg.)

2. **Alföldi Hirlap.** (Debreczen.) Szerkesztették Telegdi László (írói nevén Csatári Ottó) és Szanka József, kiadta Telegdi Lajos. Nyom. a város nyomdájában. Megjelent vasárnap és szerdán kisívrét egy íven politikai tartalommal. Ára fél évre helyben 2 frt 40 kr., vidéken 3 frt 30 kr. p. p. 1849. apr. 1-től, midőn háromszor jelent meg hetenként, ára 3 frt, illetőleg 3 frt 50 kr-ra, négyszeri küldéssel 4 frt 50 kr-ra emeltetett. 1848. jul. 2—decz. 31. = 53 szám 210 l. Ekkor 1500 előfizetője volt. 1849. jan. 3—jun. 28. = 67 szám. (A N. Múzeum könyvtárában az 1848-ki évfolyamból hiányzanak: 5, 26, 33. s az 1849-kiből: 2—4, 8, 14—37, 40, 51, 55—67. számok.)

3. **Alföldi Csata k.** (Szeged.) Szerk. Szabó Mihály. Nyomt. Grün János. Megjelent 1848-ban füzetekben. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

4. **Arad.** (Arad.) Szerk. Bangó Pető. Politikai hetilap. Megindult 1848. jul. 1-én és járt azon év végeig. (A Nemzeti Múzeum könyvtárában nincs meg.)

5. **Aradi Hirdető.** (Arad.) Szerk. és kiadta Sveszter Ferencz. Nyomt. Beiche József. Megjelent szombaton 4-r. egy íven. Ára fél évre helyben 1 frt 26 kr., postán 2 frt p. p. 1848. jan. 1—decz. 30. = 53 szám. 302 l. 1849. jan. 6—jun. 30. = 26 szám. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzik az 1848. folyamból az első 12 szám, 1849-ki folyam egészen.)

6. **Az ausztriai birodalmat illető közönséges birodalmi törvény- és kormánylap.** (Budapest.) Megjelent időhöz nem kötött számokban magyar és német szöveggel 4-edrétben. 1849. nov. 1—decz. 31. = 10 szám. VII és 83 lap a magyar szöveg, ugyanannyi a német.

7. Brassói Lap. (Brassó.) Szerk. Weszely Károly, kiadta és nyomatta Gött János. Megjelent hétfőn és csütörtökön kis 4-rét fél íven, néha egy íven is. Politikai cikkeket és híreket közölt. Ára fél évre 2 frt 30 kr. p. p. 1849. april 16—jun. 18. = 19 szám. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzik az 1, 2, 4, 11—19. szám.)

8. Budapesti Divatlap. (Budapest.) Szerk. és kiadta Vahot Imre. Nyomt. Eisenfels Rudolf. Megjelent hetenként 4-r. egy íven. Ára a „Nemzetőr“ melléklappal félévre helyben 5 frt, vidéken 6 frt p. p. 1848. jul. 5-én a „Pesti Divatlap“-ból alakult át és járt decz 24-ig = 25 szám 400 hasáb.

9. Budapesti Hiradó. (Pozsony és Budapest.) Szerk. Szenvey József, márcz. 18-tól Vida Károly, ki jun. 16-tól a lap kiadója is lett. Kiadta és nyomatta Landerer és Heckenast. Megjelent hetenként hatszor. 1848 első felében Pozsonyban kisírvét egy íven és ekkor az egyetemi könyvnyomdában nyomtatott; július 1-től Budapesten. Ára fél évre Pozsonyban és Pesten 7 frt, postán kétszer küldve 8 frt, hatszor 9 frt 12 kr. 1848. jan. 1—jul. 15. = 723—888 szám, ezzel megszűnt és lett belőle „Figyelmező.“ (A N. Múzeum könyvtárában hiányzanak a jul. 1—15. számok.)

10. Charivari-Dongó. (Budapest.) Szerk. Lauka Gusztáv, kiadta és nyomatta Lukács László. Megjelent szerdán és szombaton kisírvét egy íven, egy lapot elfoglaló könyomatú képpel. Ára 3 hóra helyben 3 frt, vidékre 3 frt p. p. 1848. jun. 15. (mutatv. sz.) ez nyom. az egyetemi nyomdában, jul. 1—sept. 21. = 25 rendes és egy mutatvány szám 100 lap. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzik a 24. és 25. szám.)

11. Csiki Gyuta cs. (Csik-Szereda.) Megjelent 1849. jun. hóban mint a „Hadi Lap“ melléklapja 1—3. szám 8-r. negyed íven. Írta Smó Mózsa, nyomtatott a csik-somlói zárda betűivel. Tüzéri dolgokkal foglalkozott, különösen a puskapor készítését tárgyalta tüzetesen. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

12. Debreczeni Lapok. (Debreczen.) Kiadta Madarász József. Nyom. a Kolozsvárról ideiglenesen Debreczenbe áttett nyomdában. Megjelent kedden, csütörtökön és szombaton 4-r. fél íven. Egy számnak ára 3 kr. p. p. Keletkezett 1849. febr. 27-én, márcz. 13-án jelent meg a 7., april 4-én a 9. (utolsó) száma. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

13. Debreczen-N.-Várad i Értesítő. (Debreczen.) Szerk. és kiadta Balla Károly. Nyom. a város könyvnyomdájában. Megje-

lent hetenként egyszer vasárnap és négyszer rendkívül az országos vásár szerdán kis 4-r. fél íven. Ára egész évre helyben 5 frt 25 kr., vidékre 6 frt 30 kr. p. p. 1848. jan. 2—decz. 31. = 57 szám. 1849. jan. 7—decz. 30. = 56 szám. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

14. Egyházi Literatúrai Lap. (Budapest.) Szerk. és kiadta Somogyi Károly. Nyomt. Beimel József. Megjelent hetenként egy szám 4-r. fél íven mint a „Religio és Nevelés“ melléklapja; május hóban egy, júniusban két száma jelent meg. 1848. jan. 2—jun. 25. = 20 szám 80 l. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

15. Életképek. (Budapest.) Szerk. Jókai Mór, april 30-tól Petőfi Sándor lett társ-szerkesztő. Kiadták és nyomatták Landerer és Heckenast. Megjelent hetenként egyszer 8-r. két íven színes borítékban. Ára fél évre helyben 5 frt, postán 6 frt p. p.; az év végén szétküldetett a pesti postán 432 példány. 1848. jan. 2—jun. 25. = 28 szám 832 l., jul. 2—decz. 31. = 27 szám 864 lap.

16. Ellenőr. (Kolozsvár.) Szerk. Kővári László, jul. 23-tól Dózsa Dániel. Kiadta Tilts János; nyomtatott a főtanoda betűivel. Megjelent hetenként négyszer kisívrét egy íven, az utolsó két szám fél íven. Ára fél évre helyben 5 frt, postán küldve 5 frt 24 kr. p. p. 1848. május 2—nov. 14. = 111 szám 436 lap.

17. Erdélyi Híradó. (Kolozsvár.) Szerk., kiadta és nyomatta Méhes Sámuel, május 16-tól Ocsvay Ferencz. Megjelent kedden és pénteken ívrét egy íven. Ára félévre helyben 5 frt 36 kr., postán 6 frt. 1848. jan. 1—máj. 30. = 314—374 számok. Ezzel megszűnt és lett belőle „Kolozsvári Híradó“ (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

18. Erdélyi Protestáns Egyházi Beszédok Tára. (Kolozsvár.) Szerk. Szász Károly Demeter Sámuellel. Kiadta Tilts János. 1848-ban megjelent a 2. (utolsó) füzet. Ára 48 kr. p. p. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

19. Esti Lapok. (Debreczen és Budapest.) Szerk. és kiadta Jókai Mór. Nyom. Debreczen város könyvnyomdájában, június 4-től Landerer és Heckenastnál Pesten. Megjelent hetenként hatszor 4-r. fél íven. Ára fél évre helyben 5 frt, postán 6 frt, egyes szám 3 kr. p. p. 1849. febr. 22—máj. 31. = 83 szám; az 54. és 55. számonkon a cím „Pesti Lapok“, de ez sajtó-hiba; jun. 4—jul. 7. = 26 szám. (A N. Múzeum könyvtárában az 5, 78. debreczeni; 1, 3, 4 7, 16, 24—26. pesti számok nincsenek meg.)

20. *Esti Lapok*. (Budapest.) Szerk. Ludasi Mór, kiadta Jókai Mór. Nyomt. Landerer és Heckenast. Megjelent hetenként hatszor 4-r. fél íven. Ára 2 óra 2 frt 40 kr., egyes szám 3 kr. p. p. 1849. ápril 30—május 8. = 8 szám. Egy időben jelent meg a debreczeni „Esti Lapok“-kal. (A N. Múzeumban nincsenek meg az 1, 2, 5. számok.)

21. *Figyelmező*. (Budapest és Pozsony.) Szerk. és kiadta Vida Károly. Nyomt. Pesten Kozma Vazul, Pozsonyban Schmid Ferencz és 1849 végén Budán az egyetemi nyomda. Megjelent hétfőt kivéve mindennap Pesten ívrét egy íven, Pozsonyban kis 4-r. fél íven. Ára fél évre helyben 7 frt, postán hatszor küldve 8 frt, kevesebbszer 7 frt 12 kr., egyes szám 4 kr. p. p. 1848. jul. 19—decz. 27. = 70 szám; ekkor 881 példányban nyomtatott. 1849. jan. 21—ápril 21. = 77 szám 312 lap Pesten; jul. 2—aug. 1. = 78—101 szám Pozsonyban; nov. 13—decz. 30. = 102—142 szám 566 lap Pesten. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzik a 48-ki folyam egészen s a 49-kiből: 78—82 és 101. számok.)

22. *Forradalom*. (Budapest.) Szerk. Hatvani Imre, szerkesztőtárs Magos Ernő; nyom. Kozma Vazulnál Pesten. Megjelent 1848. decz. 29. az egyetlen mutatvány szám kisívrét egy és fél íven. Miután ebben a szerkesztők lapjuk megindítását 1849. jan. 25-ére ígérték, nem valószínű, hogy 1849 első napjaiban járt volna, mint azt a *Közlöny* 1849. 604. lapon hibásan említi.

23. *Forradalom*. (Budapest.) Magyarázza és fejtegeti Tancsics Mihály. Nyomt. Lukács László. Megjelent ívenként 8-rétben. Egy ívnek ára 6 kr. p. p. 1849. jun. hóban 1—4 ív. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

24. *Forradalom*. Politikai röpirat. (Budapest.) Kiadta Erdélyi Arthur; nyomt. Lukács László. Megjelent 4-r. fél íven 1849. jul. 10. és 11-én. = 2 szám 8 l. a „Márczius Tizenötödike“ alakjában. Egyes számnak ára 3 kr. p. p. Ezen két szám azért is nevezetes, mert ezen kívül akkor nem jelent meg más lap Budapesten, miután július 11-én d. u. 5 órakor Wussin őrnagy katonáival a fővárost megszállta. A második számot, mint ritkaságot, a Kazinczy Gábor-féle gyűjteményben láttam. (A N. Múzeum könyvtárában a 2. szám nincs meg.)

25. *Futár*. (Budapest.) Szerk. Bajza József. Nyomt. Kozma Vazul. Megjelent nagy ívrét egy íven a „Kossuth Hirlap“-ja alakjában 1849. jul. 1. = 1 szám.

26. *Gazdasági Lapok.* (Budapest.) Szerk. és kiadta Kozma László. Nyomt. Kozma Vazul. Megjelent hetenként 4-r. egy íven. Ára fél évre 3 frt p. p. 1849. jan. 1—jul. 1. = 26 szám 382 hasáb. 370 példányban járt. A II. félévben szünetelt. (A Nemz. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

27. *Gyógyszerészi Hirlap.* (Nyitra.) Szerk. és kiadta Lang A. Ferencz. nyomt. Neugebauer József. Megjelent minden hó 15- és 30-án 8-r. egy íven. Ára fél évre 4 frt p. p. 1848. aug. 15—nov. 15. = 7 sz. 112 l. (A N. Múz. könyvtárában nincs meg.)

28. *Hadi Lap.* (Csik-Szereda.) Szerk. Biró Sándor százados, nyomatta a csik-somlyói zárda betűivel. Megjelent hétfőn kis 4-rét fél íven, melléklapja a „Csiki Gyutacs“ 8-adrét negyed íven. Ára május 28-tól az év végeig 2 frt. 1849. május 28—június 25. = 6 szám. — Ennyit ismerek báró Apór Károly és az erdélyi Múzeum gyűjteményéből; minthogy azonban a kis lap június 25-iki száma homlokán ez áll: „Magos pártolásra találván lapunk Honunk lelkes fiai és Leányitól, hetenként kétszer adjuk, mikor csak a had gyakorlat engedi.“ Ebből azt lehetne következtetni, hogy még néhány száma megjelent, de épen jun. 25-én foglalta el Hasford orosz tábornok Kézdi-Vásárhelyt s a mieink Csik-Szeredára húzódtak; a jun. 27- és 28-án vívott esaták se voltak hadseregünkre szerencsésb kimenetelűek, Bem visszavonult s így valószínű, hogy ezzel a lap is megszűnt. Ezen kétszáz éves betűkkel nyomtatott különös lap, mely beltartalmát tekintve is, ritkítja párját, általánosán Bem organumának tartatott s e miatt Erdélyben ép oly üldöztetésnek volt kitéve, mint nálunk a Közlöny; a csiki Ferencz-rendi barátokat pedig ezen lapért sokat kínozták, nyomdájokat is csak nagy későn tudták vissza nyerni, innen van, hogy a lapokat mind elpusztították, csakhogy a papokat kimentsék, kikhez a csikiak, mint áhítatos nép, nagyon ragaszkodnak. (A Nemz. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

29. *Hazánk.* (Győr.) Politikai és irodalmi közlöny. Szerk. Kovács Pál, kiadta Noisser Richard, nyomt. özv. Streibig Klára. Megjelent hetenként háromszor 4-r. fél íven. Ára fél évre helyben 4 frt, postán 5 frt p. p. 1848. jan. 1—jun. 29. = 155—230 szám 617—922 l., jul. 1—aug. 10. = 18 szám 72 l.

30. *Hetilap.* (Budapest.) Encyclopaedicus tartalmú folyóirat, különös tekintettel a közgazdászatra, műiparra és kereskedeésre. Kiadta az iparegyesület. Szerk. Fényes Elek. Nyomt. Lukács László.

Megjelent hetenként kétszer 4-r. egy íven. Ára helyben 4 frt, postán 5 frt p. p. 1848. jan. 4—apr. 28. = 33 szám 528 hasáb (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

31. *Honderű.* (Budapest.) Szépirodalmi művészeti és divatlap. Kiadta Petrichevich Horváth Lázár. Szerk. Nádaskay Lajos. Nyom. Budán az egyetem betűivel. Megjelent szombaton 4-r. két íven párisi divatképekkel. Ára fél évre helyben 5 frt, postán 6 frt 12 kr. p. p. 1848. jan. 8—apr. 2. = 13 szám 206 l.

32. *Hon és Külföld.* (Kolozsvár.) Szerk. Szilágyi Ferencz, nyom. a kir. lyceum betűivel. Megjelent hetenként két szám mint a „Mult és Jelen“ melléklapja 4-r. fél íven. 1848. jan. 2—máj. 9. = 37 szám 148 lap. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

33. *Honi Irodalmi Hirdető.* (Budapest.) Kiadták Eggenberger J. és fia. Szerk. Eggenberger Ferdinánd. Nyomt. Trattner-Károlyi. Megjelent minden hó végén 8-r. negyed vagy fél íven. Ára egész évre 20 ezüst kr. 1848. jan.—decz. = 12 szám 47 lap. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

34. *Honvéd.* (Kolozsvár.) Szerk. és saját betűivel nyomatta Ocsvai Ferencz. Megjelent vasárnapot kivéve minden este 4-r. fél íven. 1849. jun. 29-től ívrét egy íven, ekkor magyar és német szöveggel, az utolsó hat szám fél íven. Ára fél évre 6 frt, egyes szám 3 kr. p. p. 1848. decz. 28—1849. aug. 14. = 197 szám 772 lap.

35. *Hölgyfutár.* (Budapest.) Közlöny az irodalom, társasélet, művészet és divat köréből. Tulajd. szerk. Nagy Ignác, nyomt. és kiadta Kozma Vazul. Megjelent ünnep- és vasárnapot kivéve mindennap délután. Ára négy és fél hóra 4 frt 30 kr. p. p. 1849. nov. 15—decz. 31. = 39 szám 156 l.

36. *Ipar és Természetbarát.* (Kolozsvár.) Uj folyam. Szerk. Berde Áron. Nyomt. a k. főtanoda betűivel, okt. 16-tól a ref. collegium nyomdájában. Megjelent hetenként kétszer 4-r. fél íven mint a „Természetbarát“ folytatása. Ára fél évre a „Vasárnap Ujság“-gal 4 frt, külön 1 frt 30 kr. p. p. 1848. jul. 2—nov. 9. = 38 szám 304 hasáb. Az utolsó számon áll a kelet nov. 5. és szám 35. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

37. *Jelen.* Politikai lap. (Kolozsvár.) Szerk. Szilágyi Ferencz, nyom. az ev. ref. főiskola betűivel. Megjelent hetenként kétszer mint a „Mult és Jelen“ folytatása. Ára a melléklapokkal együtt négy hóra 3 frt. 1848. apr. 14—máj. 9. = 30—37 sz. 175—222 l. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

38. Jelenkor. (Budapest.) Szerk. Helmecey Mihály, apr. 18-tól Királyi Pál. Nyomt. Trattner-Károlyi. Megjelent hetenként 3-szor ívrét egy íven. Ára a „Társalkodó“ melléklappal fél évre 6 frt. 1848. jan. 2—jun. 29. = 76 szám 312 l.

39. Jövő. (Budapest.) Szerk. Ábrányi Emil. Nyomt. Müller Adolf. Megjelent hetenként hatszor ívrét egy íven. Ára fél évre helyben 6 frt, vidéken hatszor küldve 7 frt. Kevesebbszer 6 frt 24 kr. p. p. 1848. decz. 1—28. = 32 szám 92 l. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

40. Kath. Iskolai Lap. (Budapest.) Oktatás és nevelés-tani folyóirat. Szerk. és kiadta Somogyi Károly. Nyom. Lukács és társa Pesten. Megjelent hetenként 4-r. másfél íven. Ára helyben 2 frt 30 kr., postán küldve 3 frt 30 kr. p. p. 1849. jan. 2—jun. 30. = 25 sz. 300 l. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

41. Katholikus Néplap. (Budapest.) Szerk. Fogarassy Mihály cz. püspök felügyelete alatt Szabó Imre, 1849-től Zalka János, kiadta a jó és olesó könyvkiadó társulat. Nyomt. Müller Adolf. Megjelent csütörtökön 4-r. egy íven. Ára fél évre helyben 1 frt, vidéken 1 frt 20 kr., egyes szám 3 kr. p. p. 1848. jul 6—decz 27. = 26 szám. 1849. febr. 1—máj. 31. = 22 szám. 176 l. Ekkor megjelent belőle 1399 példány, (jun—szept. szünetelt) okt. 1—decz. 27. = 13 szám 104 l. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzik az 1848. folyam és az 1849-ből a febr.—máj. havi 22 szám.)

42. Képes Ujság. (Kassa.) Szerk. kiadta, és nyomatta Werfer Károly. Megjelent szombatón 4-rét íven. Ára félévre helyben 6 frt, postán küldve 6 frt 24 kr. p. p. 1848. márcz. 24—decz. 30. = 13—49. sz. mint az „Ábrázolt Folyóirat“ folytatása. (A N. Múzeum könyvtárában csak a 27. szám van meg.)

43. Kis Követ. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadta Szentháromsági Magyar Lajos. Nyom. a k. egyetemi (így) könyv- és könyvműjében. Megjelent hetenként 8-r. egy íven. Ára fél évre 3 frt. 1848. jan. 2—febr. 6. = 6. szám. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

44. Kolozsvári Hetilap. (Kolozsvár.) A „Mult és Jelen“ melléklapja. Megjelent hetenként 4-r. fél íven és hirdetések közölt 1848. jan.—apr. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

45. Kolozsvári Hiradó. (Kolozsvár.) Szerk., kiadta és nyomatta Ocsvai Ferencz. Megjelent hetenként négyszer, ívrét egy íven. Ára fél évre helyben 5 frt 40 kr., postán küldve 6 frt 40 kr.

p. p. 1848 jun. 1—nov. 10. = 94 szám. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

46. Komáromi Értesítő. (Komárom.) (Szerk. Mack József tüzérőrnagy) segédszerkesztő Rózsafy Mátyás, ki márcz. 12-től a szerkesztést is átvette. Nyomtatták a Szigler testvérek. Megjelent hetenként hatszor 4-r. fél íves számokban, márcz. 26—máj. 8-ig, a bombázás alatt, papiros hiánya, a hírek gyér volta és más technikai nehézségek miatt, midőn a városon kívüli mezőn rögtönzött sátorban nyomatott, negyed íves lapokon jelent meg rendkívüli számokban, végre jul. 6-án megszűnt. Időközben többször egy vagy több napig is szünetelt. Számonként 3 kr. p. p.-ért árultatott. Ezen kis lap bizarr hírekkel, polemiákkal van tele, de rendkívüli becsesel bír a komáromi mozgalmas és válságos időt illetőleg. 1849. jan. 9—márcz. 14 = (57 szám) márcz. 15. (mely szám aranyos betűkkel nyomatott) — 19. = 4 szám, márcz. 26—máj. 8. = 26 rendkívüli szám, máj. 10—jul. 6. = 27—73 szám 496 lap. (A N. Múzeum könyvtárában van az egyedüli teljes példány.)

47. Komáromi Lapok. (Komárom.) Szerk. Friebeisz István. Nyomtatták a Szigler testvérek. Megjelent hetenként hatszor 4-r. fél íven. Számonként 3 kr-ért, a három utolsó szám 5 kr. p. p. árultatott; jul. 22—aug. 31-ig 1 frt 30 kr. p. p. volt előfizetési ára. 1849. jul. 11—okt. 1. = 68 szám 270 lap, aug. 5- és 12-én két rendkívüli száma jelent meg fél illetőleg negyed íven és aug. 18-án melléklet „Szinte tudomásul“ fölirattal negyed íven. Jobban volt szerkesztve mint az előbbeni, tekintélye is nagyobb volt, mert közölt hiteles hadi tudósításokat és Klapkától napi parancsokat, végül itt jelentek meg azon honvéd-tiszti kinevezések, melyek a „Közlöny“ben már nem közölthettek. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzik a: 3, 4, 5, 8, 14, 37. és 38. szám.)

48. Kossuth Hirlapja. (Budapest.) Szerk. Bajza József. Nyomtatta Kozma Vazul. Megjelent hétfőt kivéve naponként nagy ívrét egy, gyakran másfél íven. Novemberben 5153 példányban küldetett szét. Ára fél évre helyben 8 frt, postán hatszor küldve 10 frt, kevesebbszer 9 frt p. p. 1848. jul. 1—decz. 31. = 157 sz. 682 lap.

49. Közlöny. (Budapest, Debreczen, Budapest, Szeged és Arad.) Szerk. Gyurmán Adolf, 1849 jul. 1-től Emődi Dániel. Nyom. 1848-ban és 1849 jun. 5—jul. 3. Budán az egyetemi, 1849 jan. 14—jul. 29. az álladalmi nyomdában. Előfizetőinek száma 1848 végén 3000 volt. Megjelent naponként nagy ívrét egy, gyakran más-

fél, de olykor fél íven is, 1848-ban Budapesten, 1849 jan. 14—jun. 3. Debreczenben, jun. 5—jul. 3. Budapesten, jul. 4—12-ig szünetelt, jul. 13—jul. 29. Szegeden, jul. 30—aug. 4-ig szünetelt, aug. 5. 10 és 11-én Aradon. Ára fél évre helyben 6 fjt 30 kr. postán négyszeri szétküldéssel 7 fjt 12 kr. naponként 8 fjt, egyes példány 6 kr. p. p. 1848 jun. 8—decz. 31. = 203 szám, szept. 25. és decz. 26. nem jelent meg, azért az ezelőtti számok két íven adattak ki, 988 lap. 1849. jan. 14—aug. 11. = 165 szám. A 8-dik szám kétszer jelent meg, egyiknek száma sokkal kisebb, a lapszámok is mások; a 147. jul. 3. rendkívüli szám csak egy nyílt rendeletet tartalmaz Mészáros Lázártól Dembinszkyhez. Ezen kívül Lugoson még egy száma látott napvilágot kefelevonatban, b. Apór Károly állítása szerint meg volt ez Kazinczy Gábor gyűjteményében. 604 és 6 lap. 1848. szept. 28. okt. 7. és 8-ki 110. 119. és 120 számokhoz fél-fél ív 1849. jun. 26. 151. számhoz egy ív melléklet járult.

50. Köz társasági Lapok. (Budapest.) Szerk. Birányi Ákos. Nyomt. Müller Adolf. 30 számnak előfizetési ára 48 kr. volt p. p. Megjelent időhöz nem kötve fontosabb napi hírek közlésével valahányszor ilyenek előfordultak, kis 4-r. fél íven. 1848. okt. 11—nov. = 12 szám 46 lap.

51. Köz ügy véd. (Budapest.) Emberbaráti egylet-alakító jótekönyvezélú néplap. Szerk. Jósza Ferencz, kiadták Müller A. és Sütő József. Nyomt. Trattner-Károlyi. Megjelent kedden és pénteken 4-r. egy íves számokban. Ára negyed évre 2 fjt 30 kr. p. p. 1848. máj. 2—19. = 6 szám 50 lap.

52. Magyar Académiai Értesítő. (Budapest.) Szerk. Toldy Ferencz titoknok. Megjelent az akadémiai szünidő kivételével minden hó 10-én egy szám 8-rétben. Nyom. Budán az egyetemi nyomdában. Ára 2 fjt p. p. 1848. VIII. évf. jan.—márcz. = 3. szám — 79 lap. A „M. Acad. Értesítő“. „A m. tud. Académia 1848. jan. 10—máj. 8. üléseiről“ czímmel a „Társalkodó“. 1848 5—22. számaiban is lenyomatott. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

53. Magyar Gazda. (Budapest.) Mező- és nemzetgazdasági s műipari érdekek közlönye. A m. gazd. egyesület pártfogása alatt szerkeszti és kiadja Török János. Nyom. Beimelnél, apr. 12-től Lukács Lászlónál, máj. 7-től Landerer és Heckenastnál, jul. 6-tól az egyetemi nyomdában. Megjelent hetenként kétszer 4-r. egy íven. Ára fél évre 5 fjt p. p. 1848. VIII. évf. jan. 5—jun. 30. = 57 szám 684 hasáb, jul. 6—szept. 21. és decz. 7. = 23 szám 274 hasáb,

okt. és nov. hóban szünetelt. 1848. végén szétküldetett belőle a pesti postán 430 példány. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzik az I. fél év 3, 30, 31, 35, 36, 56. II. fél év 9, 11, 18, 22, és 23. számok.)

54. Magyar Hírlap. (Budapest.) Szerk. Szilágyi Ferencz. Kiadta és nyomatta Kozma Vazul. Megjelent hetenként hatszor ívrét egy íven. Ára fél évre helyben 6 frt, vidéken 7 frt 30 kr. p. p. 1849. nov. 15—decz. 30. = 39 szám 160 lap.

55. Magyar Őr. (Budapest.) Katholikus politikai lap. Szerk. Nagy Pál. Megjelent négyszer. 1849. jan. 29—márcz. közepéig, ekkor betiltatott. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

56. Márczius Tizenötödike. (Budapest.) Szerk. 1848-ban Pálfi Albert, 1849. april 25—jun. 6-ig Gaal József, jun. 7-től ismét Pálfi Albert. Kiadó-tulajdonos Lukács László. Nyom. Beimelnél, jun. 21-től Lukács Lászlónál. Megjelent hetenként hatszor 4-r. fél íven apr. 12-től nagyobb alakban. Ára fél évre helyben 5 frt, vidéken 6 frt, egyes szám 3 kr. p. p. 1848. végén 733 példány küldetett szét a pesti postán. 1848. márcz. 19—decz 30 = 247 szám 992 l. 1849. jan. 2—4. apr. 24—jul. 6. = 67 szám 268 lap.

57. Márczius Tizenötödike. (Debreczen.) Szerk. Pálfi Albert és Csernaton, a 8. számtól Pálfi egyedül. Nyom. a Kolozsvárról ideiglenesen Debreczenbe áttett nyomdában. Megjelent hetenként hatszor kis 4-r. fél íven. Ára febr. 14-től junius utóljáig helyben 4 frt, vidéken 5 frt, egyes szám 3 kr. p. p. 1849 első felében 1115 volt az előfizetők száma. 1849. febr. 14—máj. 31 = 1—44. 46—92 szám 360 lap, a 45-ik szám nem jelent meg, apr. 24-től máj. 31-ig két „Márczius Tizenötödike“ járt t. i. Pesten és Debreczenben. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzanak: 1—5, 7, 8, 11—17, 25, 45, 74, 77, 79, 84, 86, 87. és 88. számok.)

58. Miskolczi Értesítő. (Miskolcz.) Szerk. Okruczky Aurel. Nyom. Tóth Lajos. Megjelent hetenként egyszer 4-r. fél íven. 1848. decz. 23-tól míg a táborozás a vidéken tartott, hogy a rendeletek és napi parancsok benne gyorsan közöltessenek, naponként adatott ki. Ára helyben fél évre 30 kr, postán 1 frt 30 kr. p. p. 1848. VIII. évf. jan. 1—decz. 31. = 57 szám. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

59. Mult és Jelen. Erdélyi Hírlap. (Kolozsvár.) Szerk. Szilágyi Ferencz. Nyom. az evang. reform. főiskola betűivel. Megjelent hetenként kétszer kis ívrét egy és fél íven. Ára a „Kolozsvári He-

tilap“ és „Hon és Külföld“ melléklapokkal fél évre 6 frt. 1848. VIII. évf. jan. 2—ápril 11. = 29 szám 174 lap, czímét „Jelen“-re változtatta. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

60. Munkások Ujsága. (Budapest.) Szerk. és kiadta Tánacsics Mihály. Nyom Budán az egyetemi nyomdában, máj. 21-től Tánacsics saját betűivel, jul. 16-tól Kozma Vazulnál, decz. 5-től Lukács és társnál. Megjelent hetenként egyszer 8-r. egy íven, aug. 10-től hetenként kétszer 4-r. fél íven. Ára fél évre 2 frt, egyes szám 4 kr. p. p. 1848. ápril 2—szept. 24. = 33 szám 424 lap, szept. 29—decz. 29. = 26 szám 108 lap. Szétküldetett belőle decz. végén 538 példány. (A N. M. könyvtárában igen csonkán van meg.)

61. Nemzeti. Politikai hírlap. (Budapest.) Szerk. Illucz Oláh János, kiadta Kultsár István özvegye. Nyom. Lukácsnál. Megjelent hetenként négyszer ívrét egy íven mint a „Nemzeti Ujság“ folytatása. Ára fél évre helyben 5 frt, postán kétszer küldve 6 frt 24 kr., négyszer 7 frt 12 kr. 1848. máj. 2—decz. 31. = 199 szám 786 lap. A pesti postán december végén szétküldetett belőle 795 példány.

62. Nemzeti Ujság. (Budapest.) Liptay Sándor vezetése mellett szerk. Illucz Oláh János. Nyomt. Trattner-Károlyi. Megjelent hetenként négyszer. Ára fél évre helyben 5 frt, postán kétszer küldve 6 frt 24 kr., négyszer 7 frt 12 kr. 1848. XLII. évf. jan. 2—apr. 30. = 618—687 szám 853—1259 lap; czímét „Nemzeti“-re változtatta. A N. U. volt az első magyar hírlap, mely censura nélkül jelent meg s ekkor pár óra alatt elkelt belőle 800 példány. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

63. Nemzetőr. (Budapest.) A „Budapesti Divatlap“ melléklapja. Kiadta és szerk. Vahot Imre, nyom. Eisenfels Rudolf. Megjelent hetenként egyszer 4-r. egy íven. 1848. jul. 5—decz. 21. = 25 szám 400 hasáb. Deczembenben szétküldetett belőle 595 példány. 1849. elején egy száma jelent meg, melyet még eddig nem láttam. (A N. Múzeum könyvtárában ezen utolsó számnak nincs meg.)

64. Népbárátja. (Budapest, Debreczen.) Szerk. és kiadta Vas Gereben (Radákovics József) szerkesztőtárs Arany János 1849. márcz. 9-ig. Nyomt. Beimel József, 1848. jul. 4-től Kozma Vazul. 1849. jan. 16—apr. 28-ig Debreczenben a város nyomdájában, máj. 6—jun. 30. nyomt. Kozma Vazul, kiadta Magyar Mihály. Megjelent hetenként kis 4-r. egy íven. Ára egész évre 7 frt 30 kr. bankóban, juniustól decz. végeig öt ezüst huszas. 1849-ben fél évre

5 bankó forint. 1848. jun. 4—decz. 24. = 30 szám 484 hasáb. 1849. jan. 16—jun. 30. = 24 szám 384 hasáb. 1848 végén a pesti postán szétküldetett belőle 2710 példány. (A N. Múzeum könyvtárában az 1849-ki folyamból hiányzik az 1, 4, 5. és 22. szám.)

65. Népelem. (Budapest.) Kiadták és szerkesztették Madarász László és Madarász József. jul. 8-tól szerkesztőtársak lettek Mérei Mór és Rosty Zsigmond, utóbbi jul. 28-ig; a lap címét ekkor „Népelem Radicallap“-ra változtatta. Nyomt. Lukács László. Megjelent hetenként hatszor ívrét egy íven. Ára fél évre 6 frt, vidékre hatszor küldve 8 frt, kevesebbszer 7 frt 12 kr., egyes szám 4 kr. p. p. 1848. jul. 1—szept. 23. = 71 szám 288 lap. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzik az első 12 szám.)

66. Nevelési Emléklapok. (Budapest.) Folytatva szerk. és kiadta dr. Tavasi Lajos. Nyomt. Trattner-Károlyi. Megjelent 1848-ban az 5-ik és 6-ik füzet, husvét első napján és szeptember végén. 8-r. XIV, 208; XVI. 120 lap. Egyes füzet ára 50 kr. p. p. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzik a 6. füzet.)

67. Orvosi Tár. (Budapest.) A budapesti orvosegylet közös munkálatával szerk. és kiadták Bugát Pál és Flór Ferencz. Nyomt. Trattner-Károlyi. Megjelent hetenként egyszer 8-r. egy íven, Ára fél évre helyben 3 frt, postán 4 frt 24 kr. p. p. 1848. IV. folyamát jan. 1—jun. 25. = 26 szám 415 lap, jul. 2—decz. = 25 szám. X, 406 lap. Az év végén szétküldetett belőle a pesti postán 170 példány.

68. Öreg ABC vén emberek számára. (Győr.) Irta Vas Gereben. Nyom. Győrött. Megjelent 1848. márcz. és ápril hónapokban négy szám kis 4-r. egy íven. Győr megye 5000 példányt rendelt meg belőle. (A N. Múzeum könyvtárában csak az első szám van meg.)

69. Pénzügyi Levelek. (Budapest.) Megjelent belőle 1848. jun.—szept. hónapokban négy levél Landerer és Heckenastnál 8-r. 38 és 94 l. Ára 18 kr. p. p. (A N. Múz. könyvtárában nincs meg.)

70. Pesti Divatlap. (Budapest.) Kiadta és szerk. Vahot Imre. Nyom. Budán az egyetem betűivel. Megjelent hetenként egyszer 8-r. íven, márcz. 19, 21. és 26-án fél íven. Ára félévre helyben 5 frt, postán 6 frt p. p. 1848. jan. 1—jun. 25. = 28 szám 788 lap. A második félévben címét „Budapesti Divatlap“-ra változtatta.

71. Pesti Hirlap. (Budapest) Kiadta Landerer Lajos. Szerk. Csengery Antal, ki 1848. máj. 16-tól b. Kemény Zsigmond-

dal együtt szerkeszté a lapot az év végeig. 1849. jan. 3. Jókai Mór mint fő- és Szilágyi Sándor mint segédszerkesztő van megnevezve a lapon, jan. 23-án betiltatott; apr. 24-én esti 6 órakor ismét megjelent, az első lap, mely ekkor fehér alapon zöld és veres nyomással Pest népéhez szabad hangon szólt; apr. 25-én Obernyik vette át Szilágyi Sándortól a lapot, míg a tulajdonképeni szerkesztő Jókai Mór megérkezett, ki máj 1-től jul. 8-ig szerkesztette. Nyomatott Landerer és Heckenastnál. Megjelent 1848 elején hetenként négyszer ívrét másfél íven, márcz. 17-től hétfőt kivéve naponként egy íven. Ára félévre helyben 5 frt, postán hetenként kétszer küldve 6 frt 24 kr., négyszer 7 frt 12 kr., jul. 1-től helyben 6 frt 30 kr., postán hatszor küldve 8 frt, négyszer 7 frt 12 kr. 1848. jan. 2—márcz. 17. = 1011—1054 sz., márcz. 18—decz. 31. = 2—253 sz., 1849. jan. 3—23. = 254—370 szám 60 lap. apr. 24—jul. 8. = 271—333 szám, 218 lap. 1848 első felében 5000 előfizetője volt, decz. végén 2554 példány küldetett szét a pesti postán.

72. Protestáns Egyházi és Iskolai Lap. (Budapest.) Szerk. és kiadták Székács József és Török Pál. Nyomt. Landerer és Heckenast. Megjelent minden vasárnapon 4-r. két íven. Ára félévre helyben 3 frt 40 kr., postán 5 frt. 1848. VII. évf. jan. 2—decz. 31. = 79 szám 1690 hasáb. Az év végén szétküldetett belőle a pesti postán 316 példány. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

73. Radicallap. (Budapest.) Szerk. Mérei Mór, kiadó és szerkesztőtárs volt Rosti Zsigmond. Nyomt. Landerer és Heckenast. Megjelent hetenként hatszor ívrét egy íven. A pesti postán szétküldetett belőle 255 példány. Ára félévre 6 frt, egy óra 1 frt 20 kr. egyes szám 3 kr. p. p. 1848. jun. 1—jul. 16 = 37 szám 148 l. Az utolsó szám hibásan van jul. 15-el jelezve 16 helyett. A „Nép-elem“-mel egybe olvadt. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg a 32. szám.)

74. Reform. (Budapest.) Szerkesztők Nádaskai és Zerffi, kiadó-tulajdonos Emich Gusztáv. Nyom. a m. kir. egyetemi nyomdában Budán. Megjelent hetenként kétszer 4-r. egy íven, juliustól hétfőt kivéve mindennap fél íven. Ára fél évre helyben 5 frt, vidéken 6 frt, 1848. apr. 6—jun. 26. = 25 szám 202 lap. és mutatóványszám jun 4-ről jul. 1—aug 6. = 32 rendes és mutatóvány szám 162 lap.

75. Religio. (Budapest.) Kath. politica-egyházi és irodalmi lap. Szerk. és kiadta Dánielik János. Nyomt. Lukács és társa. Meg-

jelent hetenként háromszor 4-r. egy íven. Ára szept. 27-től decz. végeig helyben 2 frt 30 kr., vidéken 3 frt p. p. 1849. szept. 27—decz. 30. = 40 szám 348 l. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg az első 9 szám.)

76. Religio és Nevelés. Kath. egyházi folyóirat. (Budapest.) Szerk. és kiadta Somogyi Károly, július 2-től Danielik János szerkesztette, nyomtatta Lukács és társa. Megjelent hetenként kétszer. „Egyházi Literatúrai lap“ egyszer 4-r. egy íven; jul. 2-től a főlap háromszor jelent meg, a melléklap megszűnván. Ára fél évre helyben 5 frt, postán 6 frt. 1848. jan. 2—jun. 29. = 51 sz. 468 l. jul. 2—decz. 31. = 78 szám 616 l. 1849. jan. 2—apr. 22. = 40 szám 320 l.

77. Republica. (Budapest.) Szerk. Erdélyi János. Nyomt. és kiadta Lukács László. Megjelent hetenként hatszor nagy ívrét egy íven. Ára félévre helyben 8 frt, postán 9 frt 12 kr., egyes szám 6 kr. p. p. 1849. jun. 17—jul. 9. = 18 szám. 70 l.

78. Szabadság. Politikai hírlap. (Kolozsvár.) Szerk. Krizsbay Miklós. Kiadta és nyomt. Tilts János. Megjelent hetenként hatszor 4-r. fél íven. Ára aug.—octoberre helyben 4 frt, postán 3 frt 60 kr. p. p., egyes szám 6 kr. váltóban. 1849. aug. 1—14. = 12 szám 48 l.

79. Szabadság, Egyenlőség, Testvériség. (Budapest.) Szerk. és kiadta Kocsis Imre. Nyomt. Kozma Vazul. Megjelent mindennap 4-r. fél íven. Egyes példány ára 3 kr. p. p. 1849. apr. 24—27. = 3 sz. 12 lap. (A N. Múz. könyvtárában nincs meg.)

80. Szegedi Hírlap. (Szeged.) Szerk. Havi és Szabó Mihály, kiadó-tulajd. Tóth Mihály. Nyomt. Grün János. Megjelent hetenként kétszer, szerdán és szombaton ívrét fél íven, jun.-tól 4-rét alakú fél íven. Ára félévre helyben 2 frt 30 kr., postán küldve 3 frt. 1849. máj. 1—jul. 27. = 33 szám. (A N. Múzeum könyvtárában csak az 1, 2, 16, 17, 30. és 31. szám van meg.)

81. Székely Hirmondó. (Kézdi-Vásárhely.) Szerk. Fogarasi János. Nyom. Bem József által a városnak, hős magaviseletéért. ajándékozott táborig nyomdán Kézdi-Vásárhelyt. Megjelent hetenként kétszer kis 4-r. fél íven. Ára fél évre 2 frt ezüstben. 1849. jun. 7—17. = 4 szám. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

82. Társalkodó. (Budapest.) Szerk. Helmecezy Mihály. Nyomt. Trattner-Károlyi. Megjelent 4-r. egy íves heti számokban mint a „Nemzeti Ujság“ melléklapja. 1848. XVII. évf. jan. 6—

jun. 30. = 26 szám 208 lap. (A Nemzeti Múzeum könyvtárában nincs meg.)

83. Természetbarát. (Kolozsvár.) Szerk. Berde Áron. Nyomt. a k. főtanoda betűivel. Megjelent hetenként kis 4-rét egy íven. Ára fél évre 3 frt 12 kr. p. p. 1848. III. évf. jan. 1—jun. 29. = 26 szám 414 hasáb. A második félévben „Ipar és Természetbarát“ czímet vett fel. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

84. Tiszavidéki Újság. (Szeged.) Szerk. és kiadta Molnár Pál. Nyomt. Grün János. Megjelent szerdán és szombaton 4-r. fél íven. Ára fél évre 2 frt 20 kr. 1849. jan. 1—márcz. 29. = 26 szám. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

85. Vasárnapi Újság. Köszhasznú ismeretek terjesztésére. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadta Brassai Samu. Nyom. az ev. ref. főiskola betűivel. Megjelent vasárnap kis 4-r. egy íven. 1848. XV. évf. jan. 2—jun. 10. = 710—733 számok, 434 hasáb. Új folyam, jul. 2—nov. 9. = 38 szám 308 hasáb. Az új folyam kissé nagyobb 4-r. papíron csinosabb kiállítással hetenként kétszer jelent meg. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

A fentebbi lapokról, rövid átnézetben, szakszerűleg beosztva kivetkező kimutatást adhatunk:

Politikai napilapok:

1. Budapesti Hiradó. 1848. jan. 1—jul. 15. 723—888 sz.
2. Esti lapok. (Debreczen, Budapest.) 1849. febr. 22—jul. 7. = 83 és 26 sz.
3. Esti lapok. (Ludasy-féle.) 1849. apr. 30—máj. 8. = 8 sz.
4. Figyelmező. (Budapest, Pozsony.) 1848. jul. 19—decz. 27. 1849. jan. 21—apr. 21., jul. 2—aug. 1., nov. 13—decz. 30. = 70 és 142 sz.
5. Forradalom. (Szerk. Hatvani Imre és Magos Ernő.) 1848. decz. 29. = 1 sz.
6. Forradalom. (Szerk. Erdélyi Arthur.) 1849. jul. 10. és 11. = 2 sz.
7. Futár. 1849. jul. 1. = 1 sz.
8. Honvéd. (Kolozsvár.) 1848. decz. 28—1849. aug. 14. = 197 sz.
9. Jövő. 1848. decz. 1—28. = 23 sz.
10. Komáromi Értesítő. 1849. jan. 9—jul. 6. = 57, 4 és 73 sz.

11. Komáromi Lapok. 1849. jul. 11—okt. 1. = 68 szám.
12. Kossuth Hírlapja. 1848. jul. 1—decz. 31. = 157 sz.
13. Közlöny. 1848. jun. 8—decz. 31. 1849. jan. 14—aug. 11.
= 203 és 165 sz.
14. Magyar Hírlap. 1849. nov. 15—decz. 30. = 39 sz.
15. Márczius Tizenötödike. (Budapest.) 1848. márcz. 19—decz.
30. 1849. jan. 2—4. apr. 24—jul. 6. = 247 és 67 sz.
16. Márczius Tizenötödike. (Debreczen.) 1849. febr. 14—máj.
31. = 1—44 46—92 sz.
17. Nép-Elem. 1848. jul. 1—szept. 23. = 71 sz.
18. Pesti Hírlap. 1848. jan. 2—decz. 31. 1849. jan. 3—23.,
apr. 24—jul. 8. = 1011—1054 és 2—333 sz.
19. Radicallap. 1848. jun. 1—jul. 16. = 37 sz.
20. Republica. 1849. jun. 17—jul. 9. = 18 sz.
21. Szabadság. (Kolozsvár.) 1849. aug. 1—14. = 12 sz.
22. Szabadság, Egyenlőség, Testvériség. 1849. apr. 24—27 ==
3 szám.

Politikai hetilapok:

1. Alföldi Hírlap. (Debreczen.) 1848. jul. 2—decz. 31. 1849.
jan. 3—jun. 28. = 53 és 67 sz.
2. Arad. 1848. jul. 1—decz.
3. Brassói Lap. 1849. apr. 16—jun. 18. = 19 sz.
4. Brassói Magyar Ujság. 1848 vagy 49-ben.
5. Debreczeni Lapok. 1849. febr. 27—apr. 4. = 9 sz.
6. Ellenőr. (Kolozsvár.) 1848. május 2—nov. 14. = 111 sz.
7. Erdélyi Híradó. (Kolozsvár.) 1848. jan. 1—máj. 30. =
314—374 sz.
8. Hadi Lap. (Csik-Szereda.) 1849. máj. 28—jun. 25. = 6 sz.
9. Jelen. (Kolozsvár.) 1848. apr. 14—máj. 9. = 30—37 sz.
10. Jelenkor. 1848. jan. 2—jun. 29. = 76 sz.
11. Kolozsvári Híradó. 1848. jun. 1—nov. 10. = 94 sz.
12. Köztársasági Lapok. 1848. okt. 11—nov. = 12 sz.
13. Magyar Őr. 1849. jan. 26—márcz.
14. Mult és Jelen. (Kolozsvár.) 1848. jan. 2—ápril 11. =
29 szám.
15. Munkások Ujsága. 1848. apr. 2—decz. 29. = 33 és 26 sz.
16. Nemzeti. 1848. máj. 2—decz. 31. = 199 sz.
17. Nemzeti Ujság. 1848. jan. 2—apr. 30. = 618—687 sz.

18. Nép barátja. (Budapest, Debreczen.) 1848. jun 4—decz. 24.
1849. jan. 16—jun. 30. = 30 és 24 sz.
19. Reform. 1848. apr. 6—aug. 6. = 25 és 36 sz.
20. Szegedi Hirlap. 1849. május 1—jun. 27. = 33 sz.
21. Székely Hirmondó (Kézdi-Vásárhely.) 1849. jun. 7—17.
= 4 sz.
22. Tiszavidéki Ujság. (Szeged.) 1849. jan. 1—márcz. 29. =
26 szám.

Szépirodalmi lapok:

1. Budapesti Divatlap. 1848. jul. 5—decz. 24. = 25 sz.
2. Életképek. 1848. jan. 2—decz. 31. = 28 és 28 sz.
3. Honderű. 1848. jan. 8—apr. 2. = 13 sz.
4. Hölgyfutár. 1849. nov. 5—decz. 31. = 39 sz.
5. Kis Követ. (Kolozsvár.) 1848. jan. 2—febr. 6. = 6 sz.
6. Pesti Divatlap. 1848. jan. 1—jun. 25. = 28 sz.

Humorisztikus lap:

- Charivari. 1848. jun. 15. jul. 1—szept. 21. = 25 rendes és
1 mutatv. szám.

Egyházi és iskolai lapok:

1. Egyházi Literaturai Lap. 1848. január 2—junius 25. =
20 szám.
2. Kathol. Iskolai Lap. 1849. jan. 2—jun. 26. = 24 sz.
3. Kathol. Néplap. 1848. jul. 6—decz. 27. 1849. febr. 1—máj.
31. = 26 és 22 sz.
4. Protestans Egyházi és Iskolai Lap. 1848. jan. 2—decz. 31.
= 79 sz.
5. Religio. 1849. sept. 27—decz. 30. = 40 sz.
6. Religio és Nevelés. 1848. jan. 2—decz. 31. 1849. jan. 2—
apr. 22. = 51, 78 és 40.

Szaklapok.

1. Csiki Gyutacs. (Csik-Szereda) 1849. jun. = 3 sz.
2. Gazdasági Lapok. 1849. jan. 1—jul. 1. = 26 sz.
3. Gyógyszerész Hirlap. 1848. aug. 25—nov. 15. = 7 sz.
4. Hetilap. 1848. jan. 4—apr. 28. = 33 sz.
5. Ipar és Természetbarát. (Kolozsvár.) 1848. julius 2—nov. 9.
= 38 sz.

6. Közügyvéd. 1848. május 2—19. = 6 sz.
7. Magyar Gazda. 1848. jan. 5—sept. 21. és decz. 7. = 57 és 23 sz.
8. Nemzetőr. 1848. jul. 5—decz. 21. = 25 sz.
9. Orvosi Tár. 1848. jan. 1—decz. = 26 és 25 sz.
10. Természetbarát. (Kolozsvár.) 1848. január 1—junius 29. = 26 sz.

Vegyes tartalmú lapok:

1. Ábrázolt Folyóirat. (Kassa.) 1848. jan. 1—márcz. 20. = 12 szám.
2. Aradi Hirdető. 1848. jan. 1—1849. jun. 30. = 33 és 26 sz.
3. Debreczen-Nagyvárad Értésítő. (Debreczen.) 1848. jan. 2—1849. decz. 30. = 57, 56 rendes és 8 rendk. szám.
4. Hazánk. (Győr.) 1848. jan. 1—aug. 10. = 155—230 és 18 szám.
5. Hon és Külföld. (Kolozsvár.) 1848. jan. 2—május 9. = 37 szám.
6. Képes Ujság. (Kassa.) 1848. márcz. 24—deczember 30 = 13—49 sz.
7. Kolozsvári Hetilap. 1848. jan.—apr.
8. Miskolczi Értésítő. 1848. jan. 1—decz. 31. 1849. = 57 és néhány szám.
9. Társalkodó. 1848. jan. 6—jun. 30. = 26 sz.
10. Vasárnapi Ujság. (Kolozsvár.) 1848. jan. 2—okt. 26. = 709—734 és 34 sz.

Folyóiratok:

1. Alföldi Csaták. (Szeged.) 1848.
2. Ausztriai Kormánylap. 1849. nov. 1—decz. 31. = 10 sz.
3. Erdélyi Protestans Egyházi Beszédék Tára. 1848. = 2 (utolsó) füzet.
4. Forradalom. (Táncsics-féle.) 1849. jun. = 4 ív.
5. Honi Irodalmi Hirdető. 1848. jan.—decz. = 12 sz.
6. Magyar Académiai Értésítő. 1848. jan.—márcz. = 3 sz.
7. Nevelési Emléklapok. 1848. = 6. és 7. füz.
8. Öreg ABC vén emberek számára. (Győr.) 1848. márcz.—apr. = 4 sz.
9. Pénzügyi Levelek. 1848. jun.—szept. = 4 levél.

A márcziusi napok előtt megjelent magyar nyelven: politikai hetilap 6, szépirodalmi 4, egyházi és iskolai lap 3, szaklap 4, vegyes tartalmú 9, folyóirat 4; összesen 30. — 1848. júniusban: politikai napilap 6, politikai hetilap 8, szépirodalmi 2, egyházi 3, szaklap 4, vegyes 7, folyóirat 2; összesen 32. — 1848. deczemberben; politikai napilap 8, hetilap 6, szépirodalmi 1, egyházi 3, szaklap 3, vegyes 4, folyóirat; 1 összesen 26. — 1849. márcziusban: politikai napilap 6, politikai hetilap 5, egyházi 2, szaklap 1, vegyes 2; összesen 16. — 1849. július 11-én megszűnt az egyetlen magyar lap Budapesten a „Forradalom“, ez időtől fogva szept. 27-ig, midőn a „Religio“ megjelent, nem volt magyar lap a fővárosban; aug 14-ke után, midőn a „Honvéd“ is megszűnt, a „Komáromi Lapok“ és a „Debreczen-Nagyváradai Értesítő“ járt; a magyar korona területén; okt. 1. után az utóbbi és a „Religio“ járt, mígnem nov. 13-án a „Figyelmező“, 15-én a „Magyar Hírlap“ és „Hölgyfutár“ keletkezett s volt ekkor öt lapunk.

Légújabban a kolozsvári „Hölgyfutár“-ban olvastam, hogy a Székelyföldön a szabadságharcz alatt „Brassói Magyar Ujság“ cím alatt is jelent volna meg hírlap, melyet Köpe János szerkesztett, vajjon megjelent-e és mely időközben, nem tudom, mert eddig biztos adataim nincsenek róla.

Végül meg kell jegyeznem, hogy több lapnak programját közölvén a hírlapok, azokat nem egyszer mint megjelent lapokat emlegették, de eddig tudtommal egy számuk se került napfényre, ilyenek: 1848. júliusban a „Törvényhozási és Törvénykezési Lapok“. meg). 1849. júliusban a „Budapesti Divatlap“, „Nővilág“ és „Való“.

1848- és 49-ben megjelent összesen a „Brassói Magyar Ujság“-gal együtt 14 városban 86 hírlap és folyóirat.

1848- és 49-ben megjelent hírlapok és folyóiratok.

Német nyelven:

1. K. k. priv. A gramer politische Zeitung. (Zágráb.) Keletkezett 1826-ban. Kiadó-szerk. Stauduár Ferencz. Nyomatott a lap tulajdonosa Gay Lajos nyomdájában. Megjelent 1848-ban hetenként háromszor 4-r., „Luna“ című melléklapja kétszer. 1849-ben a főlap alakját ívrétre változtatta, jul. 1-től melléklapja megszűntével hatszor adatott ki, négyszer fél, kétszer egész íven. Ára félévre

4 frt. 1849. juliustól keresztboríték alatt hatszor küldve 5 frt 10 kr. p. p. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

2. Allgemeine Pest-Ofner Zeitung. (Budapest.) Ezen politikai napilap megjelent 1849. jul. első felében és nyomtatott Budán. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

3. Allgemeine Zeitung von und für Ungarn. (Pozsony.) Szerk. és kiadta Pusztay Sándor, nyomt. a Belnay örökösök. Megjelent 1849. aug. 30-tól hatszor hetenként nagy 4-r. fél íven. Ára félévre helyben 6 frt, postán mindennap küldve 7 frt 30 kr., négyszer küldve 6 frt 24 kr. p. p. 1849. aug. 30—decz 31. = 102 sz. 414 l.

4. Anhang zum Temesvarer Wochenblatt. (Temesvár.) A „Temesvárai Wochenblatt“ melléklapja. Megjelent szombaton 4-r. fél íven és hirdetéseket közölt. 1848. jan. 1—decz. 30. = 53 szám, 294 l. 1849. jan. 6—apr. 7. = 14 szám, 50 l. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg 1848-ból az első 26 szám, 1849-ből a 10-ik szám.)

5. Arader Kundschaftsblatt. (Arad.) Hirdetési lap. Keletkezett 1837-ben. Szerk. és kiadta Schwester Ferencz, nyomt. Beichel József, 1848. aug. 28-tól a kiadó saját nyomdájában jelent meg minden szombaton 4-r. fél, olykor egész íven. Ára fél évre helyben 1 frt 26 kr., postán küldve 2 frt p. p. 1848. jan. 1—decz. 30. = 53 szám, 390 l. 1849. jan. 6—jun. 30. = 26 szám 124 l. (A N. Múzeum könyvtárában 1848-ból hiányzik az első 12 szám.)

6. Beiblatt zum Temesvárai Wochenblatt. (Temesvár.) Megjelent mint a „Temesvárai Wochenblatt“ melléklapja 4-r. fél íven 1849. jan. 6—jun. 30. = 26 szám.

7. Blätter für Geist, Gemüth und Vaterlandskunde. (Brassó.) A „Siebenbürger Wochenblatt“ melléklapja. 1848-tól jelent meg hetenként egyszer kis 4-r. fél íven Gött János nyomdász és Németh Vilmos könyvkereskedő kiadásában. 1848. jan. 3—nov. 26. = 46 szám, 502 l. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

8. Blätter vom Baume der Erkenntniss. (Budapest.) 1848. nov. 11-én jelent meg az első szám Lantosy József bizományában és Eisenfels Rudolf nyomdájában ívrét fél íven. Ára 6 kr. p. p. Minthogy a 2. szám a következő keddre ígértetett, rendes lap akart lenni, de valószínű, hogy ez is mint annyi más megszűnt, vagy megváltoztatott címmel jelent meg.

9. Briefe eines Magyaren an seinen Freund Michl an der Donau, dem Rhein, der Spree, der Elbe und der Ostsee. (Pozsony.) Satyrikus havi folyóirat John Lajostól, Landes József könyvtárus kiadásában jelent meg 1848. jul. és aug. hóban az 1. és 2. füzet. 8-r. 93 lapon; egyes füzetnek ára 20 kr. p. p. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

10. Constitution des Thierreiches im Jahre 1848. Erste Parlamentarische Verhandlung. (Budapest.) Közzé tette Oroszlány és Steiniz; nyomtatta Beimel József. Megjelent 4-r. fél íven. Ez is oly röpv volt, melynek folytatása ígertetett, de valószínűleg megszünt ezen első számmal.

11. Ein Jeder muss es wissen. (Budapest.) 1848-ban jelent meg az 1. és 2. szám 4-r. fél íven Lukács és társa nyomdájában. A. A. aláírással.

12. Eltern Zeitung. (Budapest.) Nevelési havi folyóirat. Kiadták és szerk. Seltenreich Károly és Fischer József nevelők, nyomt. Müller Adolf. Előf. ára 5 hóra 30 kr., egyes füzet bolti ára 8 kr. p. p. Megjelent 1848. aug.—decz. hónapokban 3 füzet. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

13. Der emancipirte Satanas, als Apostel der Freiheit und Gleichheit, der Wahrheit und des Rechts. (Magyar-Óvár.) Politikai satyrikus néplap. Kiadta és szerkesztette Höchel Hermann, nyomt. Czéh Sándor. Megjelent 4-r. egy íves számokban. 1848. július és aug. hó folytán = 12 szám, 96 lap. Ára 1 frt p. p.

14. Die erste Epistel der Ungarn an die Wiener. (Budapest.) 1848. nov. 26-án jelent meg az első és valószínűleg utolsó szám Eisenfles Rudolf nyomdájában ívrét egy íven Back H. L. aláírással.

15. Der evangelische Christ. Ein Volksblatt. (Budapest.) Kiadta és szerkesztette Bauhofer János György budai evang. lelkész. Megjelent 1848. május elsejétől az év végéig. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

16. Freiheitsbote. (Szeged.) Szerk. Mauksch B. Megjelent hetenként hatszor 1849. július második felében. Ára fél évre helyben 5 frt, póstán 5 frt 30 kr. p. p. (A N. Múzeum könyvtárában nincsen meg.)

17. Fünfkirchner Zeitung. (Pécs.) Szerk. Neuwirth E. A., kiadta Weidinger Alajos könyvkereskedő. Megjelent 1848. máj. elejétől hetenként kétszer, július 1-től háromszor 4-r. Ára fél évre

helyben 4 frt, póstán 4 frt 48 kr. p. p. Jellachich bevonulása elől a szerkesztő eltávozván, a lap megszűnt. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

18. Gemeinnützige Blätter. (Budapest.) A „Neue politische Pester Zeitung“ melléklapja 1848. máj. 1-től az év végéig megjelent hetenként kétszer 4-r. fél íven. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

19. Der grosse Pfaffenzwicker. (Győr.) Satyrikus ellenzéki röpirat. Szerk. és kiadta Noisser Richard, nyomtatott a Streibig-féle nyomdában. Megjelent 1848. apr. 18. és 20-án összesen két szám 4-r. fél-fél íven. (A Nemzeti Múzeum könyvtárában nincs meg.)

20. Die grosse Versammlung der Spatzen und andere Vögel in Budapest. Hans-Jörgel-féle helyi érdekű satyrikus lap. Szerk. Ullmayer F. később März E, nyomt. Beimel József az 1—12. sz., Kozma Vazul a 13. és 14. sz., Eisenfels Rudolf a 15—44. sz. és Müller Adolf a 45—50. számokat. Megjelent 4-r. fél íven. 1848. máj.—okt. = 50 szám. B. Apór Károly gyűjteményében teljesen megvan. (A N. Múzeum könyvtárában a 30. és 48. számon kívül a többi hiányzik.)

21. Hungaria. (Pozsony.) A „Pressburger Deutsche Zeitung“ melléklapja. Szerk. Bangya János, kiadta Löw H., nyomt. Schmidt Ferencz. Megjelent hetenként háromszor 4-r. fél íven. 1849. aug. 1—decz. 31. = 25 szám 100 lap.

22. Intelligenzblatt der Morgenröthe. (Budapest.) Megjelent hetenként kétszer 4-r. fél íven mint a „Morgenröthe“ melléklapja. 1848. jun.—jul. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

23. Das junge Ungarn. (Budapest.) Szerk. és kiadta Naum Oekonom, nyomt. Beimel József. Megjelent 1848. apr.—jul. folytán határozatlan napokon 8-r. = 16 szám. Előf. ára 30 kr., egyes szám 3 kr. p. p. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

24. Kaschau-Eperjeser Kundschaftsblatt. (Kassa.) Hirdetési lap. Kezdődött 1840-ben. Kiadta és nyomtatta Werfer Károly. Megjelent hetenként kétszer 1848- és 49-ben egész éven át 4-r. egy íven. Ára 1 frt. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

25. Der katholische Christ. Ein Volksblatt für Haus und Kirche. (Budapest.) Kiadta a jó- és olcsó könyveket terjesztő társulat. Szerk. Nogall János és Krotky József, nyomt. Müller Adolf. Meg-

jelent hetenként egyszer 4-r. egy íven. Ára fél évre 1 frt. 1848. jul.—decz. 1849. jan.—apr. ekkor a 18. szám volt az utolsó; okt. 4—decz. 27. = 13 szám, 104 l. (A N. Múzeum könyvtárában csak ezen utolsó évnegyed van meg.)

26. *Katholische Zeitung.* (Zágráb.) 1849. elején jelent meg. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

27. *Közlöny des Teufels.* *Officielles Amtsblatt der Hölle.* (Budapest.) Kiadta Eisenfels Rudolf nyomdász, szerk. Asmodaeus. A hirdetés szerint egy hóra 12 füzet (szám) ígértetett 30 kr. p. p. előfizetési árért, azonban 1848. aug. és szept. hó folytán összesen 3 szám jelent meg 4-r. fél íven. Egyes számnak ára 3 kr. p. p. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

28. *Kronstädter Zeitung.* (Brassó.) Szerk. Moltke Miksa, kiadta és nyomtatta Gött János. Moltke 1849. jun. 5-én Bem hadseregéhez ment s a lap a kiadó felelőssége alatt szerkesztetett. Megjelent hetenként kétszer 4-r. fél íven. Ára fél évre helyben 3 frt, vidéken 3 frt p. p. 1849. márcz. 26—decz. 31. = 79 szám 374 l. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg a 15. és 19. szám.)

29. *Lucifer.* (Varasd.) 1848. máj. elején mint politikai lap jelent meg, azonban nem sokáig élt. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

30. *Luna.* (Zágráb.) Az „*Agramer Zeitung*“ melléklapja. Megjelent hetenként kétszer 8-r. 1849. jun. végével megszűnt. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

31. *Morgenröthe.* *Tageblatt für Kunst, Literatur und sociales Leben.* (Budapest.) Kiadótulajdonos és főszerkesztő Petrichevich Horváth Lázár. Szerkesztők egymást felváltva a következők voltak: Zerffi Gusztáv, ez jan. 23 án a szerkesztéstől fölmentetett, Birnbaum Gusztáv, Mahler Móricz, Heller Izidor, végre Janotick J. Adlerstein. A márcziusi napok után „*Ungarns Morgenröthe*“ volt a lap címe. Nyomt. Beimel József. Megjelent hétfőt kivéve naponként kis ívrét fél íven, kétszer hetenként „*Intelligenzblatt*“ melléklappal, divatképek, aczélmetszetű és más műmellékletekkel. Fél évi ára helyben 5 frt, postán mindennap küldve 6 frt 48 kr., kétszer küldve 6 frt. 115 előfizető nem fedezvén a naponkénti 25 frt nyomtatási költséget, a lap 1848. julius végén megszűnt. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

32. Neue politische Ofner-Pesther Zeitung. (Budapest.) „Gemeinnützige Blätter“ melléklappal. Janisch József mint szerkesztő és kiadó indította meg 1848. május 1-től. Nyomt. Bagó Márton, aug. 27-től a kir. egyetem betűivel nyomtatott. Megjelent hetenként háromszor, juliustól négyszer egy íven ívrét alakban. Fél évi ára helyben 5 frt 20 kr. póstán 6 frt 40 kr. p. p. 1848 máj. 1—decz. 31. = 131 szám 532 lap. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

33. Oberungarische Illustrirte Zeitung. (Kassa.) 1848. april 7-től jelent meg. Kiadta Werfer József, szerkesztették Schmelz J. és julius 1-től Stolz Domokos. Megjelent minden pénteken 4-r. egy íven az év végeig, a szövegbe nyomott fametszetekkel. Ára fél évre helyben 3 frt, póstán küldve 4 frt 20 kr. p. p. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

34. Die Opposition. (Budapest.) 1848. april 11-én keletkezett. Kiadta Müller Gyula, szerk. Chownitz (máskép Chowanetz) Julián, okt. 10-én Schuller lett társszerkesztő, ugyanazon hó 22-én a lap szerkesztését is átvette. 1849-ben Pfeilbogen A. szerkesztette junius 23-ig, ekkor Vasfi Mór vette át a lapot. Nyomt. Trattner-Károlyi, 1849-ben Müller Adolf. Megjelent hétfőt kivéve naponként május 10-ig 8-r. alakban, ezután kis 4-r.; május 29-én nagyobb alakban, végre jul. 5-én kis ívréten. A rendes számokon kívül olykor rendkívüli számok is adtak ki fél íven. Fél évi ára helyben 6 frt vidéken 7 frt 18 kr. egyes szám 3 kr. p. p. 1848. végén szétküldött belőle a pesti póstán 275 példány. 1848. apr. 11—decz. 31. = 225 szám 900 lap. 1849. máj. 1—jul. 8. = 226—284 számok 480 lap. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzik 1848-ból az 1—4, 6—23, 25, 26, 28—31, 33—47, 49, 50, 54—62, 64, 66—70, 73—75, 77, 78, 83—89, 91—95, 97—99, 101, 102, 104—106, 108—112, 120, 128, 133, 137 és 141. 1849-ből 226 - 246, 247—263, 265—273. 281 és 282 számok.)

35. Pannonia. (Pozsony.) A „Pressburger Zeitung“ melléklapja, szépirodalmi és vegyes tartalommal. Megjelent hetenként háromszor, 1848. juliustól négyszer 4-r. fél íven. 1848. jan. 4—jun. 29. = 72 szám, jul. 1—decz = 52 szám. 1849. jan. 5—febr. 5. = 9 szám 36 lap. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg 1848. I. fél év 56, 60 és ezt követő számok, II. fél év 1—17, 51, 50 és ezt követő számok, 1849-ki folyam kilencz száma.)

36. Der Patriot. Neues politisches Abendblatt. (Budapest.) Politikai estilap. Szerk. Wysber Lajos, kiadta Müller Emil, nyom. 1848. jun. 1-től Kozma Vazulnál, jun. 26-tól Lukács Lászlónál jun. 30-tól Kozma Vazulnál, aug. 8-tól Müller Adolfnál. Megjelent hetenként hatszor kis 4-r. fél íven, jun. 26-án alakját nagyobb 4-r. változtatta; jun. 1, 12 és 18-án rendkívüli száma is jelent meg. Ára egy óra helyben 1 frt, postán 1 frt 20 kr., egyes szám 6 kr. p. p. 1848. jun. 1—aug. 31. = 76 rendes és 3 rendk. szám, 316 lap. (A N. Múzeum könyvtárában csak a jun. 1. 12. és jul. 24-ki rendes és a jun. 1, 12. rendk. számok vannak meg.)

37. Der Patriot. (Arad) 1848. jul. 1-től mint politikai-belletristikai hetilap jelent meg, kiadta Schmidt József, szerk. Jeitteles Leo. Félévi ára helyben 2 frt, postán 2 frt 15 kr. p. p. Az 1848. decz. előfizetési hirdetés szerint e lap nagy pártolásban részesült, azért hihető, hogy 1849-ben is megjelent. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

38. Pester Courier. Zeitschriftliches Organ für Politik und Belletristik. (Budapest.) Szerk. Philippovits Simeon; kiadta és nyomtatta Kozma Vazul. Megjelent hétfőt kivéve naponként 4-r. egy íven. Ára fél évre helyben 6 frt 30 kr., postán küldve 8 frt p. p. 1849. febr. 6—apr. 21. = 64 szám, 512 lap. (A Nemzeti Múzeum könyvtárában hiányzik az 1. 62 és 64. szám.)

39. Pesther Handelszeitung. Kommerzial- und Industrie-Anzeiger. (Budapest.) „Der Spiegel“ melléklapja. Megjelent havonként 4 szám 4-r. fél íven. 1848. jan. 8—jun. 24. = 23 szám, 92 lap. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

40. Pesther k. k. priv. Kundschafts- und Auktionsblatt. (Budapest.) Hirdetési és árverési lap. Kezdődött 1789-ben. Tulajdonos Weber József özvegye, kiadta Szuppiny E, szerk. Lechner W., nyomt. Landerer és Heckenast. Megjelent 1848-49-ben a 60. és 61. évfolyam hetenként kétszer, kivéven az ünnepnapokat 4-r. egy íven. Félévi ára 1 frt 20 kr. p. p. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzik az 1848-ik évfolyamból a 23, 72, 80, 81—83, 87, 92, 98 és ezt követő számok; az 1849-ik folyam egészen.)

41. Pester Zeitung. (Budapest.) Politikai hirlap. Keletkezett 1845. april hóban. Kiadók: Landerer és Heckenast. 1848-ban szerkesztette Glatz Ede; jun. 1-től Hugo Albert (Schrott Hugo) lett társszerkesztő, okt 6-tól ismét Glatz maga szerkesztette a lapot.

1849. jan. első felében szünetelt; azon hó 16-án dr. Seitz S. L. vezetése alatt ismét megjelent mint hivatalos lap april 21-ig, ezen hó 25-én Schwartz Ödön vette át a lap szerkesztését, jun. 15-től jul. 1-ig pedig Mauksch B. szerkesztette. Ekkor a lap szünetelt; jul. 15-én ismét megjelent Glatz Ede szerk. alatt és nov. 13-án hivatalos organummá emeltetett. Megjelent 1848. első felében hetenként négyszer egész rélben egy íven, jul. 1-től (hétfőt kivéve) naponként. Nyomatott a kiadók nyomdájában. Előfizetési ára fél évre 5 frt, postán 6 frt. 1848. juliustól hatszor küldve 8 frt., kevesebbszer 7 frt 12 kr. helyben házhoz küldve 6 frt 30 kr. p. p. 1848. végén szétküldetett belőle a pesti postán 2811 szám. 1848. jan. 2—decz. 30 = 573—866 szám, 3103—5184 lap. 1849. jan. 16—apr. 21. = 867—960 szám, apr. 25—decz. 30. = 961—1163 szám, 5185—6466 lap. (A N. Múzeum könyvtárában az 1848-ki folyamból hiányzik a 864—866. sz. és az 1849-ki folyam egészen.)

42. *Pressburger Deutsche Zeitung*. (Pozsony.) Politikai lap „Hungaria“ melléklappal. Szerk. Bangya János, kiadta Löw Henrik, nyomt. Schmid Ferencz és Busch János. Megjelent hetenként háromszor 4 r. Félévi ára 6 frt 24 kr., vidéken 7 frt 24 kr. p. p. 1848. jul. 1—aug. 30. = 27. szám, 108 lap. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzik az első 14 szám.)

43. *Pressburger Zeitung*. (Pozsony.) Politikai hírlap. 1764. jul. 14-én keletkezett, tulajdonos Pozsony városa, ezért 1848. első felében „Städtische“ melléknevet viselt; kiadta Barich Mihály; szerkesztő 1842-től Neustadt Adolf, 1848. márcz. 22-től jun. végeig Bangya János, julius 1-jével ifj. Wigand Károly Frigyes adta ki a lapot, a szerkesztést pedig Pusztay Sándor vezette, ki ezt okt. 1-jével Noisser Richardnak adta át, decz. 19-től pedig a kiadó felelőssége alatt szerkesztetett, így jelent meg a lap 1849. év folytán is. Megjelent pedig a főlap hetenként háromszor egy-egy íven 4-r. 1848. juliustól (vasárnapot kivéve) naponként nagyobb 4-r. alakban, négyszer egy, kétszer fél íven. Melléklapja a „Pannonia“ 1849. febr. 5. megszűnván, a főlap kis ívrét alakban egy egész íven jelent meg. 1848. első felében nyomtatta Schmid Ferencz és Busch J., jul. 1-től idősb Wigand Károly Frigyes. Ára fél évre helyben 5 frt, postán 6 frt 24 kr., naponként küldve 7 frt 24 kr. p. p. 1848. második felében nyomatott belőle 1000 példány, 1849. első felében 1100. 1848. jan. 3—jun. 30. = 79 szám; jul. 1—decz. 30. = 150 sz.,

930 lap. 1849. jan. 3—decz. 31. = 302 szám, 1344 l. (A Nemz. Múzeum könyvtárában nincs meg az 1848. I. félév 7, II. félév 25, 145 és ezt követő számok. 1849-ki folyamából 186, 272, 294. számok.)

44. Pressfreie Flugblätter. (Pécs.) Ezen politikai lap szerkesztő-tulajdonosa volt Neuwirth E. A. Megjelent 1848-ban april hóban hetenként kétszer. (A Nemzeti Múzeum könyvtárában nincs meg.)

45. Satellit des Siebenbürger Wochenblattes. (Brassó.) Előbb a „Siebenbürger Wochenblatt“, ennek megszüntével a „Kronstädter Zeitung“ melléklapja. Megjelent hetenként kétszer kis 4-r. fél íven. 1849-ben nagyobb alaku 4-r. 1848. jan. 3—decz. 14. = 99 szám, 464 lap. 1849. jan. 3—nov. 3. = 53 szám. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzik az 1849. folyam egészen.)

46. Der Schmetterling. Ein Flug- und Ergänzungsblatt zum Spiegel. (Budapest.) Színházi és literaturai kiegészítő lap. „Der Spiegel“ melléklapja. Megjelent hetenként egyszer 4-r. fél íven. 1848. jan. 3—jun. 29. = 26 szám. 104 lap.

47. Semliner Blätter. (Zimony.) Politikai lap, mely 1849. máj.—jun. folytán adatott ki. (A Nemzeti Múzeum könyvtárában nincs meg.)

48. Der Serbe. (Karlovicz.) Politikai lap. 1848. második felében. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

49. Der Siebenbürger Bote. Zeitung für vaterländische Interessen, Geschichte und Landeskunde, Weltchronik. (Nagy-Szeben.) Politikai lap, 1786-ban alapítva „Transilvania“ melléklappal. Kiadták Hochmeister Márton örökösei saját nyomdájokban, 1848. nov. 15-től Steinhausen Tódor adta ki és nyomtatta 1849-ben is, jan. 31-től a Hochmeister örökösök adták ki és nyomtatták márcz. 27-ig, midőn ismét Steinhausen kezébe került a lap, jul. 20—aug. 1-ig Hochmeister, aug. 3-tól az év végeig Steinhausen Tódor adta ki és nyomtatta a lapot. Szerkesztette Benigni József, 1849. márcz. 11-én Szeben bevétele alkalmával egy Kossuth-hűsár golyója annyi futó között Benignit találva, nemzeti viszályt szító cikkeire a végzetes pontot föltévé; márcz. 30-tól Hintz Márton aug. 3-tól pedig Schmidt Henrik szerkesztették a lapot, főmunkatársa Schuller J. volt, decz. 1-től Rannicher J. lett a társszerkesztő. Megjelent hetenként háromszor 4-r. fél íven. Ára fél évre 3 frt, postán kétszer külvé 3 frt

30 kr. p. p. 1848. jan. 3—decz. 29. = 141 szám, 564 lap. 1849. jan. 1—decz. 31. = 183 szám, 676 lap.

50. Der Siebenbürgische Volksfreund. Ein Wochenblatt für Stadt und Land. (Nagy-Szeben) Szerk. Michaelis János, kiadta és nyomt. Filtsch Sámuel. Megjelent hetenként kétszer kis 4-r. egy íven. Félévi ára 1 frt 20 kr. p. p. 1848-ban V. évfolyam és 1849-ben VI. évfolyama járt. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzik az 1848-ik folyam utolsó negyede és az 1849-ik egészen.)

51. Siebenbürger Wochenblatt. (Brassó.) 1837-ben keletkezett politikai hírlap Melléklapjai: „Satellit“, Blätter für Geist, Gemüth und Vaterlandskunde“ és „Stundenblumen der Gegenwart.“ Kiadó-szerkesztők: Gött János nyomdász és Németh Vilmos könyvárús. Megjelent a főlap hetenként kétszer 4-r. fél íves számokban. Félévi ára a melléklapokkal együtt helyben 3 frt, postán küldve 3 frt 30 kr. volt p. p. Czímét 1849. márcz. 29-én „Kronstädter Zeitung“-ra változtatta. 1848 jan. 3—decz. 21. = 105 szám, 624 lap. 1849. jan. 1—márcz. 22. = 22 szám, 88 lap.

52. Der Spiegel. Zeitschrift für die elegante Welt, Literatur, Kunst, Theater und Mode. (Budapest.) Szépirodalmi divatlap 1828-ban alapítva, 1848-ban kiadótulajdonos Wiesen Fr. özvegye, társkiadó és szerkesztő Rosenthal Sámuel, ki juliustól maga volt a kiadó és főzerkesztő, 1848. okt. 1-én a szerkesztést és kiadási jogot Saphir-Zsigmondra ruházta, ki azt 1849-ben is (jan. 1—19-ig kivéve, midőn a lap szünetelt) szerkesztette april 22-ig, ekkor Saphir Pestről megugrott és magyarellenes irányú lapja a 78-ik számmal megszűnt. Melléklapjai „Der Schmetterling“ és „Pesther Handelszeitung.“ Nyomatott az egyetemi nyomdában. 1848 okt.—decz. hónapokban Eisenfels Rudolfnál, 1849-ben Lukács és társnál. Megjelent a főlap hetenként kétszer 4-r. fél íven. 1848. októbertől a melléklapok nem adattak ki, a főlap pedig mint a „Der Wahre Ungar“ melléklapja jelent meg és 1849-ben ívrét alakban naponként egy íven adatott ki. Ára fél évre helyben 4 frt 30 kr., postán 5 frt 30 kr. 1849 ben 5 frt. illetőleg 6 frt. 40 kr. p. p. 1848. XXI. évfolyam jan. 1—szept. 30. = 79 szám, 316 lap. Neue Folge I. Jahrg. okt. 5—decz 20. = 19 szám, 76 lap 1849. XXII. évfolyam jan. 20—apr. 22 = 78 szám, 312 lap. (A N. Múzeum könyvtárában nincs még az 1848. folyamából a 39, okt.—decz. kiadásból 5, 7, 8 20--22 számok.)

53. *Stundenblumen der Gegenwart.* (Brassó.) A „Siebenbürger Wochenblatt“ melléklapja. Megjelent 1848-ban 16-rét 4 éves havi füzetekben. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

54. *Südslavische Zeitung.* (Zágráb.) Politikai napilap. 1849-ben egész éven át megjelent. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

55. *Der Südungar.* (Temesvár.) Szépirodalmi és társadalmi lap. Szerk. Wachtel Dávid tr., nyomt. Hazay Viktor. Megjelent 1848. okt. 3-tól hetenként háromszor 4-r. fél vagy egész íven. Ára évnegyedre 1 frt 36 kr., póstán küldve 2 frt 8 kr. p. p. A bekövetkezett ostromállapot miatt csak néhány szám jelenhetett meg belőle. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

56. *Telegraph. Volksblatt für Politik und Tagesintressen.* (Budapest.) A „Spiegel“ melléklapja. Tulajd. szerkesztő és kiadó Rosenthal Sámuel, nyomt. az egyetemi nyomdában. Megjelent hetenként négyszer 4-rét fél íven. 1848 július 2—szeptember 29. = 50 szám, 200 lap. (A Nemzeti Múzeum könyvtárában hiányzik a 3. szám.)

57. *Temesvarer Anzeiger.* (Temesvár.) Hirdetési lap. Megjelent minden szombaton 4-r. fél íven, többször háromnegyed íven is. Ára fél évre helyben 2 frt, póstán 2 frt 48 kr. p. p. 1849. szept. 1—decz. 29. = 18 szám, 96 lap. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzik a 11, 14 és 15. szám.)

58. *Temeswarer Wochenblatt, für nützliche Unterhaltung und heimatliche Interessen.* (Temesvár.) 1840-ben keletkezett. Kiadta és nyomtatta Beichel József. 1848-ban szerkesztette Stockinger Mór, utána Wachtel Dávid tr. 1849-ben Hirschfeld Károly. Megjelent hetenként szombaton 4-r. egy íven és az „Anhang“ fél íven; 1849-ben a főlap fél íven, ekkor „Beiblatt zum Temesvarer Wochenblatt“ járt fél íven és az „Anhang“ negyed íven. Ára fél évre 3 frt 60 kr. p. p. 1848. jan. 1—decz. 30 = 50 szám, 420 lap. 1849 jan. 3—jun. 27. = 26 szám, 208 lap. (A Nemzeti Múzeum könyvtárában 1848-ból nincs meg az 1—26, 45 dik szám, és az 1849. folyam.)

59. *Transsilvania, periodische Zeitschrift für Länderkunde.* (Nagy-Szeben.) A „Siebenbürger Bote“ melléklapja. 1848-ban szerk. és kiadta Steinhausen Tódor, márcz. 27 től Hann Frigyes, máj. 5-től ismét a kiadó felelőssége alatt szerkesztetett, okt. 2-től Rannicher

J. Megjelent hetenként kétszer 4-r. fél íven. 1848. IX. évfolyam. jan. 3—decz. 29. = 101 szám, 408 lap. 1849. jan.—decz. (A N. Múzeum könyvtárában hiányzik 1848-ból a 6. szám és az 1849. folyam egészen.)

60. Der Ungar. Zeitschriftliches Organ für politische Interesse, Kunst, Eleganz, Literatur, Theater und Mode. (Budapest.) 1842-ben alapítva Klein Herman által, ki e lapot politikai s vegyes tartalommal 1848 szept. utoljáig szerkesztette. Főmunkatársai voltak dr. Saphir Zsigmond és Diósy. Nyomt. Beimel József, juliustól Eisenfels Rudolf. Megjelent hétfőt kivéve naponként 4-r. fél íven, „Wegweiser und Anzeigebblatt“ melléklap színtén fél íven, juliustól az „Anzeigebblatt“-al egy íven divatkép és egyéb mellékletekkel. Ára fél évre helyben 5 frt 30 kr., naponként póstán küldve 7 frt 48 kr. p. p./ 1848. jan. 1—szept. 29. = 227 szám, 3340 hasáb. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg a 105 és 162. szám.)

61. Der Ungar. Allgemeine Zeitung für Politik und Belletristik. (Budapest.) Szerk. Zerffi Gusztáv, kiadta és nyomtatta Kozma Vazul. 1848 ban Bangya János és Klein Herman (ez nov. 8-ig) mint segédszerkesztők működtek e lap mellett, főmunkatársak voltak Einhorn (Horn Ede), Horarik és Rimay. Megjelent hetenként hatszor 4-r. egy íven egy vagy két melléklettel. Ára fél évre helyben 6 frt 30 kr., póstán hatszor küldve 8 frt. 1848. november hó folytán Budapesten 1016, vidékre 796 példány járt, ezenkívül tisztelet-és cserepéldány 153 küldetett szét. 1848. okt. 1—decz. 31. = 73 szám, 684 lap. 1849. jan. 3—7. = 1—4 sz., május 4—jun. 26. = 82—125 szám. (A N. Múzeum könyvtárában az 1848. okt—decz. folyamából nincs meg a 36, 74 és 78. számok, az 1849. folyamból csak néhány szám van meg.)

62. Der ungarische Israelit. Wochenschrift zur Beförderung des politischen und religiösen Fortschrittes unter den ungarischen Israeliten. (Budapest.) Szerk. Einhorn J. (Horn Ede) rabbi-jelölt, kiadta Kilián György, nyomt. Kozma Vazul. Megjelent hetenként 4-r. egy és egy negyed, olykor másfél íven. Ára fél évre helyben 3 frt, póstán küldve 3 frt 41 kr. p. p. 1848. apr. 15—jun. 30. = 12 szám, 118 lap. (A Nemzeti Múzeum könyvtárában nincs meg.)

63. Ungarn und Deutschland. (Bécs.) Politikai napilap, mely a magyar érdeket képviselte. 1848. jul. 5-től szerk. Töltényi

M. Ára félévre 8 frt p. p. Bécsben és Budapesten. Még azon évben megszűnt. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

64. *Unterhaltungen aus der Gegenwart.* (Nagy-Szeben.) Krebs R. kiadásában jelent meg. 1848. máj. 8—okt. 11. = 20 füzet. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

65. *Versammlung der Buda-Pester Fratschlerinon.* (Budapest.) Szerk. Bauer Ph. Nyomtatta Lukács és társa. Megjelent időhöz nem kötve 4-r. fél íven 1848. nov. hóban. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg a 3, 5. és a többi szám.)

66. *Der Vierzehnte April.* (Budapest) Politikai néplap. Alapította Hazai H. E. Kiadta és nyomtatta Lukács László. Horarik volt e lap főmunkatársa. Megjelent a „Márctzius Tizenötödike“ alakjában vasárnapot kivéve mindennap 4-r. fél íven, jul. 1-től nagyobb alakban. Ára juniustól az év végeig helyben 5 frt, postán küldve 6 frt, egy óra helyben 1 frt p. p. Megszűnt az osztrákoknak Pestre történt bevonulásakor. 1849. jun. 1—jul. 7. = 33 szám. (A Nemzeti Múzeum könyvtárában nincs meg.)

67. *Der Volksfreund.* (Budapest.) Politikai hetilap. A magyar kormány által segélyezve 1848. június havától az év végeig járt hetenként egy szám 4-r. Szerk. Czigler. 1848. végén szétküldetett belőle a pesti postán 80 példány. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

68. *Volksfreund.* (Eszék.) 1848. másik felében Dornau Emil által szerkesztett politikai lap. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

69. *Die Volksstimme. Ein Tagebuch für politische und sociale Interessen.* (Budapest.) Szerk. Steiniz és Schindler. Kiadta Magyar M. Nyomtatta 1848. júliusban Eisenfels Rudolf, aug. hóban Kozma Vazul. Megjelent július hóban kétszer, aug. folytán naponként. (A N. Múzeum könyvtárában csak a július 26. és aug. 3. szám van meg.)

70. *Volkstribune.* (Budapest.) A „Pester Zeitung“ rendkívüli melléklapja; bizonytalan időben adatott ki ívrét félféves számkokban. (A N. Múzeum könyvtárában csak néhány száma van meg.)

71. *Völkerbund. Sociales Blatt mit besonderem Hinblick auf Ungarn.* (Bécs.) Magyar érdekeket képviselt. Szerk. Orosz József, kiadta és nyomtatta Schmid Ferencz. Megjelent hetenként háromszor kis ívrét egy íven. Ára fél évre helyben 6 frt, postán 7 frt.

1848. jun.—jul. (A N. Múzeum könyvtárában megvan a 12, 14. és 18. szám.)

72. Der wahre Ungar. Zeitschriftliches Organ für politische und sociale Interessen. (Budapest.) 1848. okt. 3-án Eisenfels Rudolf nyomdász és Saphir Zsigmond szerkesztő, mint kiadók indították meg. Megjelent hetenként hatszor 4-r. fél, háromnegyed és egész íven, a „Spiegel“ melléklappal. Ára fél évre helyben 5 frt, póstán hatszor küldve 6 frt 40 kr. p. p. 1848. okt. 1—decz 31. = 77 szám, 548 lap. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg 21-ik és 75-ik szám.)

73. Wegweiser und Anzeigebblatt im Gebiete der Industrie, des Handels, der Literatur, Kunst u. s. w. (Budapest.) „Der Ungar“ melléklapja. Megjelent hetenként kétszer 4-r. fél íven. 1848. július 1-től szept. 29-ig az „Ungar“-hoz október 3—decz. 31-ig „Der Wahre Ungar“-hoz csatoltatott egy negyed íven külön lapszámozás nélkül. 1848. január 1—június 28. = 53 szám 594 lap.

A fentebbi lapokról, rövid átnézetben, szakszerűleg beosztva következő kimutatást adhatunk:

Politikai napilapok:

1. K. k. priv. Agramer Zeitung. (Zágráb.) 1848—49.
2. Allgemeine Pest-Ofner Zeitung. (Budapest) 1849. júliusban
3. Allgemeine Zeitung von und für Ungarn. (Pozsony.) 1849. aug. 30—decz. 31. = 102 szám.
4. Freiheitsbote. (Szeged.) 1849. július.
5. Morgenröthe. (Budapest.) 1848. jan.—jul.
6. Die Opposition. (Budapest.) 1848. apr. 11—decz. 31. = 225 szám. 1849. máj. 1—jul. 8. = 226—284 számok.
7. Der Patriot. (Budapest.) 1848. jun. 1—aug. 31. = 76 sz.
8. Pester Courier. (Budapest.) 1849. febr. 6—apr. 20. = 63 szám.
9. Pester Zeitung. (Budapest.) 1848. jan. 2—decz. 31. = 573—867. szám. 1849. jan. 16—ápril 21. = 868—960 szám, ápril 25—decz. 30. = 961—1163 szám.

10. Pressburger Zeitung. (Pozsony.) 1848. jan. 3 - jun. 30. = 79 szám, jul. 1 - decz. 30. = 150 szám. 1849. jan. 3 - decz. 31. = 302 szám.

11. Der Spiegel. (Budapest.) 1848. jan. 1—szept. 30. = 79 szám, okt. 5—decz. 20. = 19 szám. 1849. jan. 20—apr. 22. = 78 szám.

12. Südslavische Zeitung. (Zágráb.) 1849-ben.

13. Der Ungar. Szerk. Klein. (Budapest.) 1848. jan. 1—szept. 29. = 227 szám.

14. Der Ungar. Szerk. Zerffi. (Budapest.) 1848. okt. 1—decz. 28. = 77 szám. 1849. jan. 3—7. = 1—4 szám, máj. 4—jan. 26. = 82—125 szám.

15. Ungarn und Deutschland. (Bécs.) 1848. jul. 5-től.

16. Der Vierzehnte April. (Budapest.) 1849. jun. 1.—jul. 7. = 33 szám.

17. Der Wahre Ungar. (Budapest.) 1848. okt. 3—decz. 31. = 77 szám.

Politikai heti apok.

1. Der emancipirte Satanas. (Magyar-Óvár.) 1848. jul.—aug. = 12 szám.

2. Fünfkirchner Zeitung. (Pécs.) 1848. máj.—szept.

3. Die grosse Versammlung der Spatzen. (Budapest.) 1848. máj.—okt. = 50 szám.

4. Hungaria. (Pozsony.) 1849. aug. 1—decz. 31. = 25 sz.

5. Das Junge Ungarn. (Budapest.) 1848. apr.—jun. = 16 sz.

6. Kronstädter Zeitung. (Brassó.) 1849. márcz. 26—decz. 31. = 79 szám.

7. Lucifer. (Varasd.) 1848. május.

8. Neue politische Ofner-Pesther Zeitung. (Budapest.) 1848. máj. 1—decz. 31. = 131 szám.

9. Der Patriot, (Arad.) 1848. jul.—decz.

10. Pressburger Deutsche Zeitung. (Pozsony.) 1848. jul. 1—aug. 30. = 27 szám.

11. Pressfreie Flugblätter. (Pécs.) 1848. april.

12. Semliner Blätter. (Zimony.) 1849. máj.—jun.

13. Der Serbe. (Karlovicz.) 1848. jul. - decz.

14. Der Siebenbürger Bote. (Nagy-Szeben.) 1848. jan. 3 - decz. 29. = 141 szám.

15. Der Siebenbürgische Volksfreund. (N.-Szeben.) 1848—1849.
16. Siebenbürger Wochenblatt. (Brassó.) 1848. jan. 3—decz.
21. = 105 szám. 1849. jan. 1—márcz. 22. = 22 szám.
17. Telegraph. (Budapest.) 1848. jul. 2—szept. 29. = 50 sz.
18. Temeswarer Wochenblatt. (Temesvár.) 1848. jan. 1—decz.
30. = 53 szám. 1849. jan. 3—juun. 27. = 26 szám.
19. Volksfreund. (Budapest.) 1848. jun.—decz.
20. Volksfreund. (Eszék.) 1848.
21. Die Volksstimme. (Budapest.) 1848. jul.—aug.
22. Völkerbund. (Bécs.) 1848. jun.—jul.

Szépirodalmi lapok.

1. Blätter für Geist, Gemüth und Vaterlandskunde. (Brassó.) 1848. jan. 3—nov. 26. = 46 szám.
2. Luna. (Zágráb.) 1848. jan.—1849. jun.
3. Pannonia. (Pozsony.) 1848. jan. 4—jun. 29. = 72 szám.
4. Der Schmetterling. (Budapest.) 1848. jan. 3—jun. 29. = 26. szám.

Egyházi és iskolai lapok.

1. Der evangelische Christ. (Budapest.) 1848. máj.—decz.
2. Der katholische Christ. (Budapest.) 1848. jul.—decz 1849. jan.—apr. = 18 szám, okt. 4—decz. 27. = 13 szám.
3. Katholische Zeitung. (Zágráb.) 1849.

Szaklapok.

1. Pesther Handelszeitung. (Budapest.) 1848. jan. 8—jun. 24. = 23 szám.
2. Pesther k. k. priv. Kundschafts- und Auctionsblatt. (Budapest.) 1848—49.
3. Transsilvania. (Nagy-Szeben.) 1848. jan. 3—decz. 29. = 101 szám, 1849. jan.—decz.
4. Der ungarische Israelit. (Budapest.) 1848. apr. 15—jun. 30. = 12 szám.

Vegyes tartalmú lapok.

1. Anhang zum Temeswarer Wochenblatt. (Temesvár.) 1848. jan. 1—decz. 30. = 53 szám, 1849. jan. 6—apr. 7. = 14 szám.

2. Arader Kundschaftsblatt. (Arad.) 1848. jan. 1—decz. 30. = 53 szám, 1849. jan. 6—jun. 30. = 26 szám.
3. Beiblatt zum Temeswarer Wochenblatt. (Temesvár.) 1849. jan. 6—jun. 30. = 26 szám.
4. Blätter vom Baume der Erkenntniss. (Budapest.) 1848. novemb. 11.
5. Gemeinnützige Blätter. (Budapest.) 1848. máj. 1—decz.
6. Intelligenzblatt der Morgenröthe. (Budapest.) 1848. jan.—jul.
7. Kaschau-Eperjeser Kundschaftsblatt. (Kassa.) 1848—49-ben.
8. Oberungarische Illustrierte Zeitung. (Kassa.) 1848. april 7—deczemb.
9. Satellit. (Brassó.) 1848. jan. 3—decz. 14. = 99 sz., 1849. jan. 3—nov. 3 = 53 szám.
10. Der Südungar. (Temesvár.) 1848. okt.
11. Temesvarer Anzeiger. (Temesvár.) 1849. szept. 1—decz. 29. = 18 szám.
12. Volkstribune. (Budapest.) 1848—49-ben.
13. Wegweiser und Anzeigeblatt. (Budapest.) 1848. jan. 1—jun. 28. = 53 szám.

Folyóiratok.

1. Briefe eines Magyaren. (Pozsony.) 1848. jul.—aug.
2. Constitution des Thierreichs. (Budapest.) 1848-ban.
3. Ein Jeder muss es wissen. (Budapest.) 1848-ban = 2 sz.
4. Eltern Zeitung. (Budapest.) 1848. aug.—decz. = 3 füzet.
5. Die erste Epistel des Ungarn an die Wiener. (Budapest.) 1848. nov. 26.
6. Der grosse Pfaffenwickler. (Győr.) 1848. apr. 18, és 20. = 2 szám.
7. Közlöny des Teufels. (Budapest.) 1848. aug.—szeptemb. = 3 szám.
8. Stundenblumen der Gegenwart. (Brassó.) 1848-ban.
9. Unterhaltungen aus der Gegenwart. (Nagy-Szeben.) 1848. máj. 8—okt. 11. = 20 füzet.
10. Versammlung der Budapester Fratschlerinen. (Budapest.) 1848. nov.

Tót nyelven.

1. Bohumil. Szerk. Pelikán Ferdinand, nyomtatta Spanraft Mihály Nagyszombatban. Megjelent kis 4-r. fél íven 1848-ban. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

2. Katolické Nowini pre obecni lud. (Katholikus hírlap.) Szerk. és kiadó Klempa Simon; nyomt. Müller Adolf Pesten. Megjelent 4-r. egy íves heti számokban. Ára negyed évre helyben 30 kr., póstán 40 kr. p. p. 1848. nov. 7—decz. 26. = 8 szám, 64 lap.

3. Orol Tatranski (Tátrai sas.) Megjelent mint a „Slovenskje Narodnje Novini“ melléklapja havonként három szám 4-r. Pozsonyban vegyes tartalommal 1845. aug.—1848. jun. 9. = 97 szám. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

4. Prjatelj ludŭ. (Nép barátja.) Mácsai Lukács szerkesztése alatt jelent meg 4-r. fél íves számokban Budapesten. Ára fél évre 1 frt 30 kr. 1849-ben 2 frt, ekkor Szeberényi Lajos volt a főmunkatárs és Debreczenben nyomtatott a kolozsvári nyomda betűivel. 1848. végén szétküldetett belőle a pesti póstán 534 példány. 1848. okt.—decz. 1849. apr.—máj. (A Nemzeti Múzeum könyvtárában nincs meg.)

5. Slovacke Novini. (Tót újság.) Magyar kormányparti politikai lap; szerkesztette Kosztelni András ügyvéd. Megjelent Pozsonyban hetenként kétszer egész rétből egy íven. Ára fél évre helyben 3 frt 50 kr. póstán küldve 4 frt. p. p. 1848. jul.—decz. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

6. Slovenskje Narodnje Novini. (Nemzeti tót újság.) 1845. aug. 1-jével indult meg Stúr Lajos szerkesztésével Pozsonyban. Megjelent ezen a magyarok ellen gyűlöletet szító politikai lap hetenként kétszer ívnagyságában az „Orol Tatranski“ melléklappal. 1845. aug. 1. — 1848. jun. 9. = 292 szám. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

7. Slovenski Pozornik. (Tót figyelő.) Politikai lap a „Zitva“ melléklappal. Megjelent Szakolezán Lichard Daniel szerkesztése mellett; a főlap kétszer hetenként. 1849. apr.—decz. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

8. Trnavski Posel. (Nagyszombati követ.) Magyar-kormányellenes politikai hetilap. Megjelent 1848—49-ben Nagyszombatban. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

9. Zítva. (Ceres.) a „Slovenski Pozornik“ melléklapja. Szakolczán jelent meg 1849. apr.—decz. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

Szerb nyelven:

1. Napredák. (Előre.) Politikai lap. Szerk. Medakovic Karloviczon. Megjelent 1848. decz. elején, 1849. június közepén betiltatott. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

2. Novy serbsky Ljetopis. (Új szerb évkönyv.) Tudományos és vegyes tartalmú évkönyv. Szerk. Paulovics Tivadar, kiadta a „Matica Szerbszka“ egyesület Pesten 1848- és 49-ben. Nyom. Budán a m. kir. egyetem betűivel. Ára az évi folyamnak, mely négy 10—15 íves füzetből áll 2 frt. p. p. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

3. Pozornik. (Figyelő.) A szerb vojvodinai kormány költségén és dr. Joannovics Sava névleges szerkesztése alatt Zimonyban jelent meg. 1849. júliustól az év végeig. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

4. Serbske Narodni Novine. (Szerb nemzeti uszság.) Politikai lap. Ezzel járt a „Serbsky Narodni List“. Szerk. és kiadó Paulovics Tódor. Nyomatott az egyetemi nyomdában. Megjelent 1840-től hetenként kétszer Budapesten ívnagyságban. Ára félévre 5 frt. 1848. október végén a szerkesztő eltűntével a lap is megszűnt. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

5. Serbsky Narodne List. (Szerb nemzeti hirlap.) A „Serbske Narodne Novine“ melléklapja, belletristikus tartalommal. Megjelent 1840-től 1848. október végeig Budapesten 4-rét egy íves heti számokban. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

6. Szerb néplap. Megjelent 1848. másik felében Budapesten. Szétküldetett a pesti póstán 275 példány. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

7. Vjesztnik. Politikai hírlap. Megjelent 1848-ban Ujvidéken. A szenvedély őrjengő vadságával szítogatta a nép haragját és gyűlöletét a magyar nemzet ellen, a miért is a királyi biztosok 1848 június hóban betiltották. 1849-ben újra megjelent Zimonyban. mígnem június közepén ott is betiltatott. (A Nemzeti Múzeum könyvtárában nincs meg.)

Román nyelven:

1. Amiculu Poporului. (Nép barátja.) Szerk. Pap Zsigmond, 1848. okt.—decz. Budapesten. Az év végén szétküldetett belőle a pesti póstán 596 példány. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

2. Foaia pentru miute imine si literatura. A „Gazetta Transylvaniei“ melléklapja. Megjelent hetenként egyszer Brassóban 1848- és 49-ben tudományos tartalommal. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

3. Gazetta Transilvaniei. Politikai lap. 1838-ban indította meg Baricz György Brassóban. Megjelent 1848- és 49-ben háromszor hetenként Gött János nyomdájában „Foaia pentru miute imine si literatura“ című mellékklappal. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

4. Inventiatoriulu Poporului. Az „Organu Nationale“ melléklapja. Megjelent Balázsfalván 1848. májustól. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

5. Organu Nationale. Gazeta Bazericeska, politica e literaria. Szerk. Cipariu T. Megjelent Balázsfalván ívrét alakú egy íven 1848. május 1-től „Inventiatoriulu poporului“ mellékklappal. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

Horvát nyelven:

1. Danicza. (Hajnalcsillag.) A „Narodne Novine“ melléklapja, szépirodalmi tartalommal. Megjelent 1848—49-ben Zágrábban hetenként egyszer 4-rét egy íven. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

2. Narodne Novine. (Nemzeti Ujság.) 1836-ban keletkezett dr. Gaj Lajostól alapítva, ki mint szerkesztő folytatta ezen politikai magyarellenes lapot, különösen a panslavismus érdekében 1848—49-ben. Megjelent hetenként 3-szor ívrét egy íven. „Danica“ mellékklappal Zágrábban. Ára félévre 6 frt. p. p. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

3. Pucki Priatelj. (Nép barátja.) Szerk. kiadó Bujanovics Iván, nyomt. Kozma Vazul. Megjelent Budapesten hetenként

egyszer 4-rét egy íven. Ara félévre 1 frt 40 kr. 1848. jun. 8—decz. 7. = 27 szám, 392 hasáb.

4. Slovenski Jug. Politikai lap. Megjelent Zágrábban 1848. oktobertől 1849. szeptember végeig. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

Franczia nyelven:

1. La Hongrie. Magyar érdekek közlönye. Szerkesztették Boldényi (Szabó Pál) és de Gérando Ágost 1848. július 29-től Párisban, járt augusztus hóban is mint hetilap 4-rétben. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

2. La Hongrie en 1848. Havi folyóirat, politikai, történelmi és irodalmi tartalommal és a magyar érdekeknek szentelve. Szerkesztették Boldényi és de Gérando Ágost. Megjelent Párisban 8-réten október hó folytán 4 szám. (A N. Múzeum könyvtárában nincs meg.)

1848- és 49-ben megjelent a magyar korona területén és külföldön magyar nyelven 14 városban 86 hírlap és folyóirat; német nyelven 16 bel- és egy külföldi városban 73; tót nyelven 4 városban 9; szerb nyelven 4 városban 7; román nyelven 3 városban 5; horvát nyelven 2 városban 4; franczia nyelven Párisban 2; összesen megjelent 26 bel- és két külföldi városban 186 hírlap és folyóirat.

